

KEURUU

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028

Kuva: Himmaan huipun näköalatorni, kuvaaja Photo Kaisuleena

Sisällys

Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
1 Yleisperustelut	5
1.1 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne	5
1.2 Keuruun kaupungin hallinto 2024.....	8
1.3 Keuruun kaupungin henkilöstö vuonna 2025	9
1.4 Kuntatalouden lähtökohdat vuonna 2025	10
1.5 Keuruun kaupungin talous 2025	11
1.5.1 Toimintakate	11
1.5.2 Verotulot	12
1.5.3 Kiinteistövero	13
1.5.4 Yhteisöverojen tuotto	14
1.5.5 Valtionosuudet.....	14
1.5.6 Investoinnit ja lainakanta	14
1.6 Keuruun kaupungin strategia vuosille 2022–2032	15
2 Käyttötalousosa.....	17
2.1 Keskusvaalilautakunta.....	17
2.2 Tarkastuslautakunta.....	17
2.3 Kaupunginhallitus.....	18
2.3.1 Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto	18
2.3.2 Hallintopalvelut.....	18
2.3.3 Konsernipalvelut	23
2.4 Kasvu- ja hyvinvointipalvelut	26
2.4.1 Kasvun ja hyvinvoinnin hallinto	26
2.4.2 Varhaiskasvatuspalvelut	26
2.4.3 Opetuspalvelut.....	28
2.4.4 Koulutuspalvelut	30
2.4.5 Vapaa-aikapalvelut.....	32
2.4.6 Kirjastopalvelut	35
2.4.7 Opistopalvelut.....	36
2.5 Elinvoima- ja asuin ympäristöpalvelut.....	39
2.5.1 Elinvoima- ja asuin ympäristöpalvelut, hallinto.....	39
2.5.2 Elinvoimapalvelut.....	40
2.5.4 Tekniset palvelut	41
2.5.5 Maaseutupalvelut	42
2.5.3 Viranomaispalvelut	44

2.6 Keuruun Vesi -liikelaitos.....	46
2.6.1 Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma 2025	47
2.6.2 Vesi liikelaitoksen rahoituslaskelma 2025	48
3 Tuloslaskelmaosa	49
3.1 Tuloslaskelma 2025.....	49
3.2 Kaupunki ja Vesi liikelaitos 2024–2028.....	50
4 Rahoitusosa.....	51
4.1 Rahoituslaskelma 2025	51
4.2 Rahoituslaskelma 2024–2028	52
5 Investointiosa.....	53
5.1 Kaupungin ja Vesi -liikelaitoksen investoinnit.....	53
6 Keuruun konserni.....	56
6.1 Konsernin kuvaus.....	56
6.2 Tytäryhteisöjen kuvaus ja taloudelliset tavoitteet.....	57

Kaupunginjohtajan katsaus

Keuruun kaupungin vuoden 2025 talousarvion laadinta aloitettiin jo hyvissä ajoin kevään 2024 puolella ja kaupunginhallitus asetti talousarviokehysten kesäkuussa 2024. Kehysten muodostumiseen vaikuttivat merkittävästi aiemmin laaditut talouden tasapainottamisohjelmat. Ensimmäinen hyväksyttiin vuonna 2022 (kvalt 13.6.2022 § 21) ja toinen vuonna 2023 (kvalt 20.11.2023 § 51). Näiden ohjelmien mukaiset toimenpiteet vietiin vuoden 2025 talousarviokehykseen. Lisäksi kehysten laadintaan vaikutti vuoden 2025 alusta voimaanastuva työvoimapalveluita koskeva TE-uudistus.

Talousarviokehysten laadintaa haastoivat hintojen yleinen nousu sekä inflaatio, joiden lisäksi henkilöstökulut kasvoivat työehtosopimusratkaisun myötä. Merkittävä tekijä talousarviokehysten sekä varsinaisen talousarviesityksen laadinnassa oli lisäksi kaupungin mittavan lainamäärän aiheuttamat korkokulut. Kaupungin 55 miljoonan euron lainakannalla puhutaan noin 1,5 miljoonan euron korkomenoista. Aiemmin tehdyillä korkosuojaussopimuksilla pystytään hieman vaimentamaan korkokulujen kehittymisestä aiheutuvia mahdollisia nousuja.

Kesäkuun tilanteessa talousarviokehys osoitti noin 117 000 euron alijäämää vuodelle 2025. Mutta toimialojen sinnikkäällä taloustyöllä varsinainen talousarviesitys saatiin puristettua 0-tulokseen. Saavutus on merkittävä kuntien yleisessä taloustilanteessa, jossa on talousarvion laadintahetkellä useita epävarmuustekijöitä. Muun muassa vuoden 2024 puolella käynnissä ollut valtionosuusuudistus on siirretty parilla vuodella eteenpäin, joten sen vaikutuksia ei voida tässä kohtaa arvioida.

Talousarvio- ja suunnitelmavuosien 2026–2028 osalta näyttää siltä, että taloudellinen tilanne Keuruun kaupungissa on saavuttamassa orastavaa tasapainoa. Vuosina 2026 ja 2027 tulos saataneen ylijäämäiseksi, mutta vuonna 2028 alijäämäisyyskehitys näyttää jatkuvan. Vuoden 2025 aikana onkin syytä varmistaa, että taloustyö tähtää edelleen vahvemman talouden tasapainon saavuttamiseen.

On tärkeää, että kaupungin taloutta ja toimintaa suunnitellaan myös siten, että pystymme vastaamaan edessä oleviin haasteisiin, joita emme vielä tässä kohtaa voi ennakoita. Keski-Suomen hyvinvointialueen vuokrakiinteistöjä koskevat ratkaisut tulevat olemaan merkittäviä Keuruun kaupungille, mikäli hyvinvointialue päättää luopua osasta kiinteistöjä, tai edellyttää kaupungin saamaan vuokratuottoon laskua. Lisäksi tulee ottaa huomioon kaupungin oman kiinteistösuunnitelman mukaisia alaskirjauksia, mikäli toimintaa joissakin kiinteistöissä lakkautetaan.

Keuruun kaupunki on tehnyt nyt talouden tasapainottamistyötä aktiivisesti jo reilun kolmen vuoden ajan. Tämä on vaatinut veronsa niin henkilöstöltä, luottamushenkilöiltä kuin kuntalaisiltakin. Työ on edellyttänyt pitkäjänteisyyttä ja joustavuutta. Mutta tehty työ näyttää myös tuottavan tulosta pitkällä tähtäimellä. Talouden tasapainon ylläpitäminen mahdollistaa keskittymisen peruspalveluiden hyvään ja laadukkaaseen tuottamiseen, työhyvinvoinnin parantamiseen, uuden toimintakulttuurin omaksumiseen sekä kaupungin elinvoiman kehittämiseen. On tärkeää, että kaupungin veto- ja pitovoimaa kasvatetaan, jotta menestymme myös tulevaisuudessa.

Vuonna 2025 on edessä suuri toiminnallinen uudistus, kun työvoimapalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Keuruun lakisääteiset TE-palvelut tuotetaan jatkossa Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueella, mutta kaupunki satsaa myös omalta osaltaan työllisyys- ja elinvoimapalveluihin. Tavoitteena on tuottaa sekä henkilö- että yritysasiakkaille laadukkaat ja tehokkaat, vahvasti työllisyyteen panostavat elinvoimapalvelut.

Kaikkien muutosten keskellä Keuruun kaupunki on pystynyt toteuttamaan ”Oppiva yrityskaupunki”-strategiaa hienosti. Kaupunkistrategian toimenpideohjelmien tavoitteita on saatu edistettyä ja täytettyä. Suunta on ollut oikea ja töitä on tehty mallikkaasti. Kaupunkistrategian toimenpideohjelmien mukaiset tavoitteet ulottuvat vuoteen 2025. Vuoden 2025 keväällä onkin edessä kuntavaalit, minkä johdosta uusi valtuusto päivittänee strategian vastaamaan nykytilannetta.

Vuoden 2025 aikana myös kaupungin virkajohto tulee uudistumaan, sillä keväällä rekrytoidaan uusi kaupunginjohtaja. Allekirjoittanut siirtyy Pirkanmaalle reilun kolmen Keuruun vuoden jälkeen. Haluan kiittää koko kaupungin henkilökuntaa, luottamushenkilöitä sekä kuntalaisia loistavasta yhteistyöstä Keuruun kaupungin eteen, Keuruulla on ollut mahtavaa työskennellä. Asioita on viety eteenpäin hyvässä hengessä ja yhteinen tavoite on ollut kirkas.

Kiitän myös kaikkia yhdistyksiä, yrityksiä sekä vapaa-ajan asukkaita. Teidän kanssanne käytyjen kohtaamisten ja saadun palautteen perusteella olemme jaksaneet yhdessä puurtaa keuruulaisten hyvinvoinnin eteen.

Keuruulla 18.11.2024

Noora Pajari
Kaupunginjohtaja

1 Yleisperustelut

1.1 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kaupungille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä suunnitelmakaudeksi taloussuunnitelma. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma vähintään kolmeksi vuodeksi. Keuruulla suunnitelmakausi on neljä vuotta. Talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus sekä kukin toimielin omalla toimialallaan. Vesi liikelaitoksen valmistelusta vastaa johtokunta.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa. Lisäksi on otettava huomioon, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä lisäksi osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvio ja –suunnitelma koostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Kuntalaki velvoittaa, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kaupungin taaseeseen kertynyt alijäämä on katettava enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Keuruun kaupungin talousarviokirjan rakenne säilyy pääosin ennallaan. Taloussuunnitelman 2025–2028 ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi (2025). Seuraavien vuosien kehitystä on tarkasteltu tuloslaskelman, investointien ja rahoituslaskelman tasolla. Suunnitelmavuosia on lisäksi tarkasteltu toimialatasolla siten, että talouden tasapainotusohjelmien toimenpiteiden säästöesitykset on viety suunnitelmavuosille. Suunnitelmavuosien osalta ei ole otettu huomioon Keski-Suomen hyvinvointialueen vuokrakiinteistöjä koskevia ratkaisuja, sillä niihin liittyvät neuvottelut ovat talousarvion laadintahetkellä kesken. Mahdolliset muutokset tulevat olemaan merkittäviä Keuruun kaupungille, mikäli hyvinvointialue päättää luopua osasta kiinteistöjä, tai edellyttää kaupungin saamaan vuokratuottoon laskua. Suunnitelmavuosien osalta on varauduttu 2,5 prosentin palkankorotuksiin sekä 1,8 prosentin hintojen nousuun palveluiden ja tarvikkeiden osalta. Käyttötalousoosassa tulosalueella on vuodelle 2025 sisäisten ja ulkoisten erien tulo- ja menoarviot.

Kaupungin taloudessa ensi vuodelle tehdyt merkittävimmät muutokset ovat, kun Keuruun kaupunki tekee vuoden 2025 alussa ensimmäistä kertaa vuoden 2024 tilinpäätöksen Visman talouspalveluohjelmalla.

Vuodelle 2025 talousarvioon on tehty tasapainottamisohjelma vuosille 2024–2027 (Valtuusto 20.11.2023 § 51). Tasapainottamisohjelman avulla vuodelle 2025 säästökohteita löydettiin 0,4 miljoonaa euroa. Vuodelle 2026 noin 0,3 miljoonaa euroa, vuodelle 2027 noin 0,5 miljoonaa euroa.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuustoon nähden sitovat erät on esitetty tarkemmin taulukossa. Käyttötalouden sitovia eriä ovat toimialojen toimintatuotot ja toimintakulut.

Menomäärärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi valtuustoon joko brutto- tai nettoperiaatteella. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen menomäärä-

rahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta.

Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan ja tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneiden muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Määräraha on valtuuston toimielimille antama eumääräinen ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen. Menomäärärahojen koroittamista tai tuloarvioiden alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Alla olevassa taulukossa on lueteltu ne erät, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia vuonna 2025.

Sitovat erät 2025	TA 2025
KÄYTTÖTALOUS (Nettomenot)	
Keskusvaalilautakunta	-27 440
Tarkastuslautakunta	-25 800
Kaupunginhallitus	-3 621 133
Kasvu- ja hyvinvointipalvelut	-22 206 080
Elinvoima- ja asuinympäristöpalvelut	453 484
LIIKELAITOS (Yli-/alijäämä)	
Vesi liikelaitos	10 273
TULOSLASKELMA	
Verotulot	22 781 000
Valtionosuudet	7 836 790
Rahoitustulot ja -menot	-1 140 350
RAHOITUSLASKELMA	
Antolainauksen muutokset	388 650
Lainakannan muutokset	-2 595 510

INVESTOINTIOSA

Kaupungin investointimenot	-1 915 000
Kaupungin investointitulot	40 000
Vesi liikelaitoksen investointimenot	-585 000
Vesi liikelaitoksen investointitulot	0

Käyttötaloulososassa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion käyttötaloulososassa valtuustoon nähden sitova on määrärahan menojen ja tulojen erotus eli toimintakate. Toimialajohtajan tulee huolehtia siitä, että toimialan määräraha tai määrärahat eivät ylitä. Toimialajohtajien tulee tämän varmistamiseksi tehdä lautakunnalle tarvittavat esitykset määrärahojen muuttamiseksi. Muutokset tulee tehdä siten, että valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ei vaarannu. Kunnan liikelaitoksia sitova meno- tai tuloerä on liikelaitoksen yli-/alijäämä.

Investointiosan bruttomenot ja -tulot ovat valtuustoon nähden sitovia.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustulojen ja -menojen yhteismäärä.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat lainakannan muutos ja antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotus eli antolainauksen muutokset yhteensä.

1.2 Keuruun kaupungin hallinto 2024

Kaupunginvaltuusto hyväksyi organisaatiouudistuksen 10.10.2022 (§ 27).
Henkilöstöorganisaatio 1.1.2023 alkaen

Päätöksenteko-organisaatio 1.1.2023 alkaen

1.3 Keuruun kaupungin henkilöstö vuonna 2025

Keuruun kaupungin henkilötyövuosien suunniteltu määrä vuonna 2025 on 354,8 (2024 368,8) henkilötyövuotta. Suunnitelma sisältää vakituisen henkilöstön. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Suunnitelmassa on huomioitu eläköitymiset, osa-aikaisuudet sekä mahdollinen tarve uuden vakituisen henkilöstön palkkaamiselle.

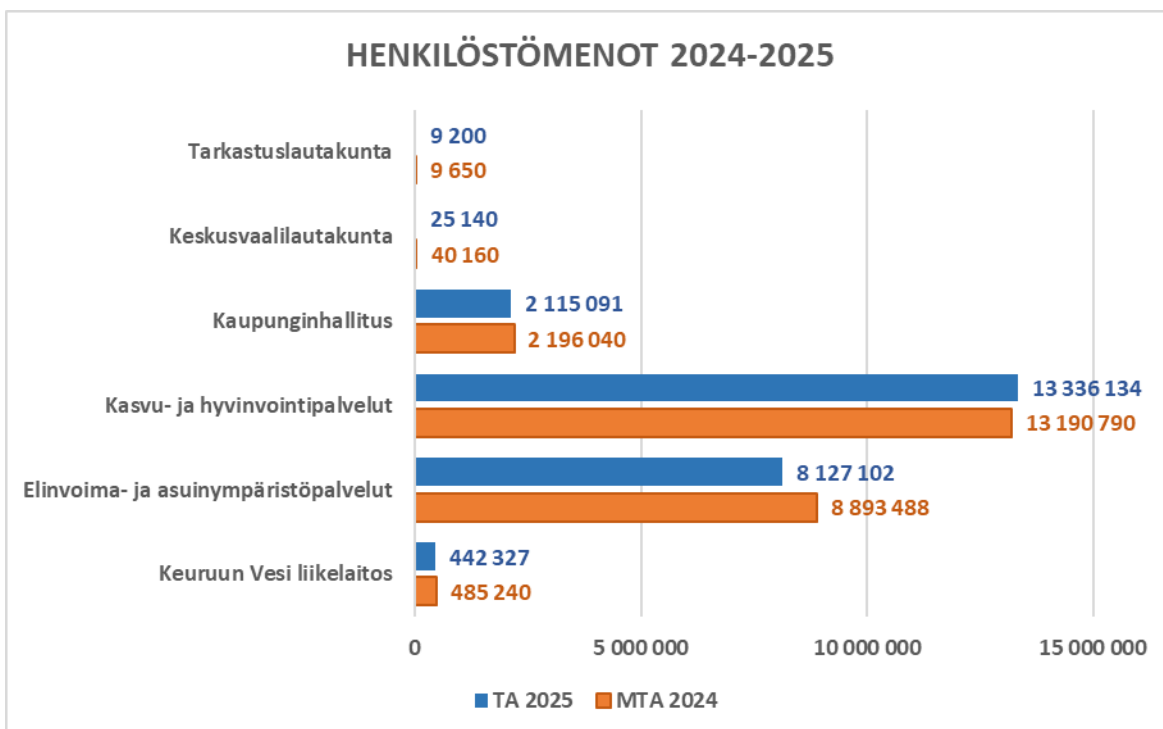
Keuruun kaupungin henkilöstötyön tärkeänä strategisena tavoitteena on henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen ja etenkin pitkien sairauspoissaolojen ja niistä aiheutuvien kustannusten vähentäminen. Hyvää työkykyä pyritään vahvistamaan sekä työnantajan että henkilöstön toimin. Sairauspoissaolojen hallinnassa korostuu kaupungin Työkyvyn tukemisen mallin mukaisesti ennakointi, työkykyriskien tunnistaminen ja mahdollisimman varhainen reagoiminen. Tärkeää on myös ikärakenteen huomioiminen ja ikäjohtaminen. Ennakoivaa työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Suunnitellut henkilötyövuodet toimialoittain (vakituinen henkilöstö):

Toimiala	TA HTV 2024	TA HTV 2025
Elinvoima ja asuinympäristö	135,0	125,1
Kasvu ja hyvinvointi	204,1	199,6
KH / Hallinto- ja tukipalvelut	22,6	23,0
Keuruun Vesi -liikelaitos	7,1	7,1
Toimialat yht.	368,8	354,8

Elinvoima ja asuinympäristö -toimialalla maaseutuhallinnon neljä vakituista työntekijää siirtyvät ns. vanhoina työntekijöinä uusien työnantajien (Laukaan ja Lempäälän yhteistoiminta-alueet) palvelukseen 1.1.2025 alkaen. Keuruun kaupunginvaltuuston päätöksen 11.12.2023 § 55 mukaisesti Keuruun kaupunki on irtisanonut maaseutuhallinnon Keuruun YT-alueen yhteistoimintasopimuksen päättymään vuoden 2024 lopussa.

Arvioidut henkilöstökulut 2024–2025

1.4 Kuntatalouden lähtökohdat vuonna 2025

Yleinen taloustilanne

Valtiovarainministeriön (VM) syksyn taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu. Vuositasolla bruttokansantuote (BKT) kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kuluista.

Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

Ennustelukuja	2024	2025	2026	2027	2028
BKT, määrän muutos-%	-0,2	1,7	1,5	1,3	1,2
Inflaatio, muutos-%	1,8	1,4	1,3	1,8	2,0
Työllisten määrä, muutos-%	-0,5	0,7	1,2	1,1	0,9
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat), muutos- %	72,8	73,1	74,1	75,0	75,8
Yleinen ansiotaso, muutos-%	2,9	3,4	3,1	3,0	3,0
Kuntien ansiotaso, muutos-%	3,5	3,7	3,7	3,7	3,0
Lyhyet korot (euribor 3 kk)	3,7	2,5	2,0	2,0	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v)	2,9	2,7	2,7	2,6	2,6

Lähde: VM

Kuntatalous

Kunnallishallinnossa alijäämä kasvoi merkittävästi vuonna 2023. Vuonna 2024 rahoitustilanne säilyi ennallaan, mutta vuonna 2025 rahoitustilanne heikkenee jälleen. Suomen Kuntaliiton mukaan kuntien nykyisiä talouden näkymiä on heikentänyt muun muassa pitkittynyt taloustaantuma, joka pienentää kuntien yhteisöverotuloja sekä kasvattaa kuntien rahoittamia työmarkkinatuen menoja. Vuosien 2025–2027 aikana kunnilta peritään sote-siirtolaskelmien tarkentumisesta aiheutuneita tuloja takaisin. Kuluttajat odottavat yleisen talouskasvun piristymistä sekä korkotason laskua, mikä on osaltaan jo alkanut. Lisäksi kuntien tuloheikennyksiin saattaa vaikuttaa hyvinvointialueen maksamien kiinteistöjen 3+1 vuoden pakkovuokrien päättyminen. Mikäli kunta jatkaa näiden tilojen vuokraamista hyvinvointialueille laissa määrätyn vuokra-ajan jälkeen, on kuntien yhtiöitettävä vuokraustoiminta ja samalla kiinteistöjen vuokraehdot neuvotellaan uudestaan.

Valtiovarainministeriö on laatinut kuntatalousohjelman vuosille 2025–2028. Merkittävin uudistus vuodelle 2025 on työvoimapalveluiden järjestämistä vastuun siirtyminen kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille. TE-uudistuksen yhteydessä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee. Kuntien laajeneviin tehtäviin myönnetään täysimääräistä valtionosuusrahoitusta. Työllisyysalueita tulee olemaan 45, joista 39 järjestää työvoimapalvelut vastuukuntamallilla, kaksi järjestää palvelun kuntayhtymämallilla ja neljä kuntaa järjestää työvoimapalvelut itse. Lisäksi ensi

vuonna kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaisesti. Kunnille myönnetään myös kotoutumisen palveluista rahoitusta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden määrä kasvaa vuodesta 2024 noin 690 miljoonaa euroa, mikä johtuu TE-uudistuksen voimaantulosta.

Kiinteistöverouudistusta jatketaan myös. Kiinteistöverouudistuksen päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käyviä arvoja. Lisäksi hallitus on esittänyt veroperusteeseen muutoksia. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä kasvattaa kunnallisveron tuottoa. Myös eläketulovähennyksen pienentäminen kasvattaa kunnallisveron tuottoa. Vastaavasti ansiotuloverotuksen indeksitarkistus pienentää kunnallisveron tuottoa. Ensi vuodesta alkaen hallitus on esittänyt alennettuja työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksuja. Kyseiset menot ovat vähennyskelpoisia ja parantavat kunnallisveron tuottoa. Yhteisöveron kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta.

1.5 Keuruun kaupungin talous 2025

Kaupungin ja Vesi liikelaitoksen talouden luvut ovat ulkoisia. Vuoden 2025 talousarviota verrataan vuoden 2024 muutettuun talousarvioon (MTA 2024).

1.5.1 Toimintakate

Kaupunki + Vesi liikelaitos Ulkoiset erät	TA 2025	MTA 2024	TA muutos TA 25 / MTA 24 €	TA muutos TA 25 / MTA 24 %
Myyntituotot	9 865 628	10 256 970	-391 342	-3,82 %
Maksutuotot	1 788 970	1 793 640	-4 670	-0,26 %
Tuet ja avustukset	859 313	1 166 160	-306 847	-26,31 %
Muut toimintatuotot	4 551 980	4 573 850	-21 870	-0,48 %
TOIMINTATUOTOT	17 065 891	17 790 620	-724 729	-4,07 %
Henkilöstökulut	-24 054 994	-24 815 368	760 374	-3,06 %
Palvelujen ostot	-10 015 309	-9 770 590	-244 719	2,50 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 642 204	-3 729 520	87 316	-2,34 %
Avustukset	-3 373 349	-1 430 810	-1 942 539	135,76 %
Muut toimintakulut	-560 860	-679 610	118 750	-17,47 %
TOIMINTAKULUT	-41 646 716	-40 425 898	-1 220 818	3,02 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-24 580 825	-22 635 278	-1 945 547	8,60 %

Vuoden 2025 talousarviossa toimintatuotot ovat noin 17,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 muutettujen talousarvion toimintatuottojen arvioidaan olevan noin 17,8 miljoonaa euroa. Toimintatuotot vähenivät noin 0,7 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintakulut vuonna 2025 ovat arvion mukaan yhteensä noin 41,6 miljoonaa euroa, kun vastaava luku vuonna 2024 oli noin 40,4 miljoonaa euroa.

Toimintakulut kasvavat noin 1,2 miljoonaa euroa. Toimintakuluista henkilöstökulujen osuus on 24,1 miljoonaa euroa, kun edellisvuonna henkilöstökulut olivat 24,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 57,8 prosenttia.

Kaupungin toimintakate on vuonna 2025 noin –24,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 toimintakate oli –22,6 miljoonaa euroa. Toimintakate oli 2,0 miljoonaa euroa huonompi kuin vuonna 2024 muutetussa talousarviossa.

1.5.2 Verotulot

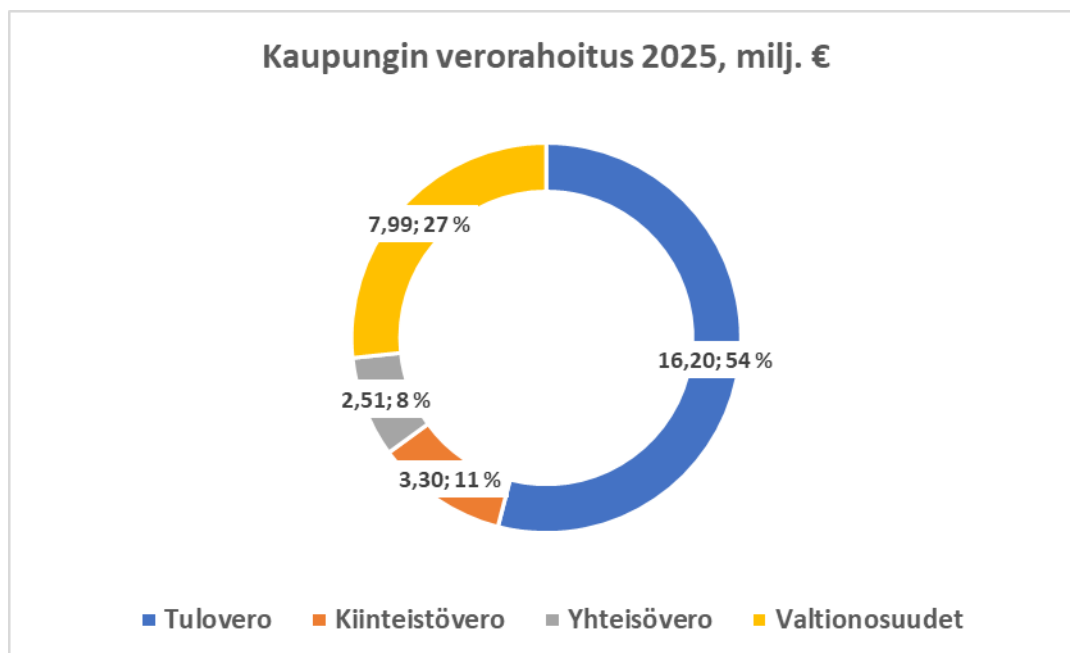
Talousarvion verotulokohta koostuu kunnan tuloverosta, kiinteistöverosta ja osuudesta yhteisöveron tuottoon. Verorahoitukseen luetaan edellisten lisäksi valtionosuudet. Kunnan päätösvalta koskee kunnallisveroa ja kiinteistöveroa, joiden verokannat päätetään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa seuraavan vuoden tuloveroprosentti Verohallinnolle viimeistään 18. marraskuuta.

Keuruun kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2025 on 9,10 prosenttia.

Verorahoituksen tuotto vuonna 2025 arvioidaan olevan noin 22,0 miljoonaa euroa, mikä oli edelliseen vuoteen nähden noin 0,7 miljoonaa euroa enemmän.

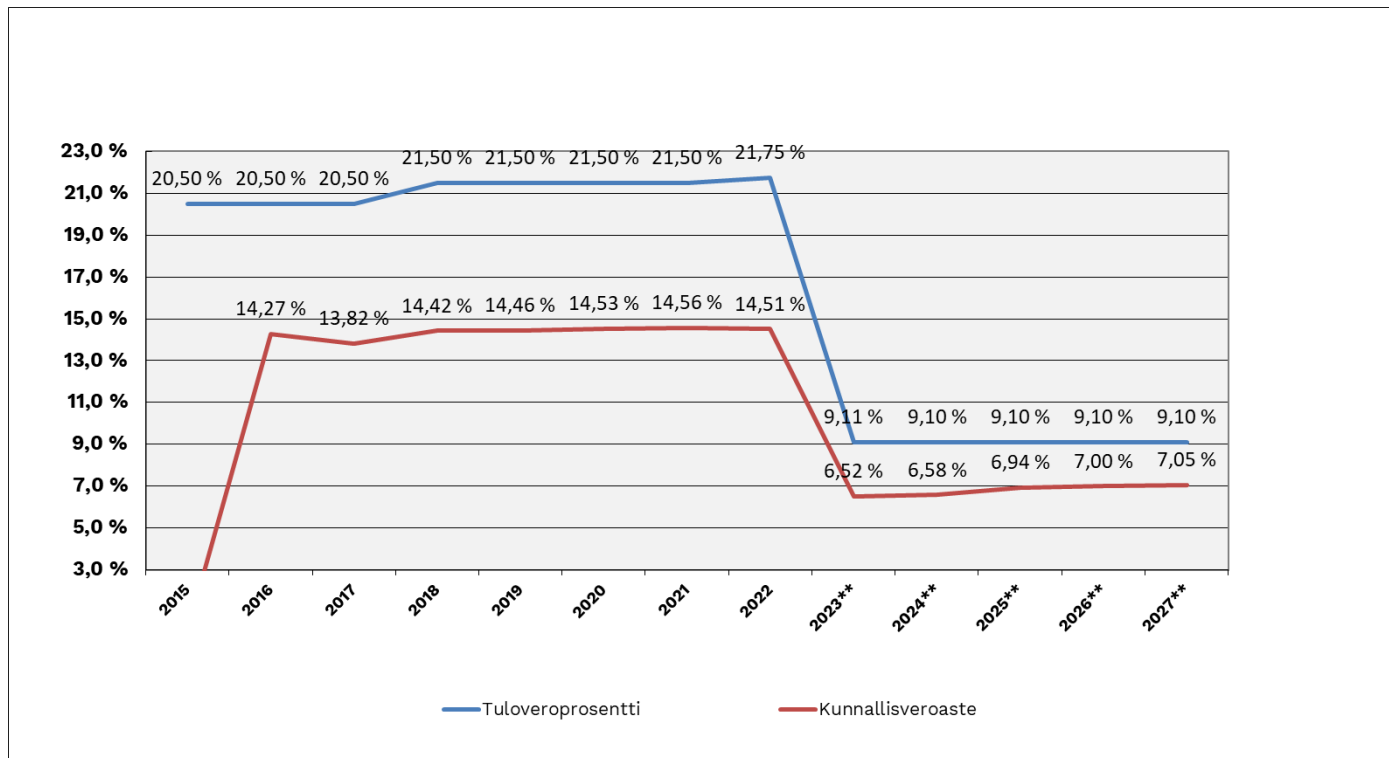
Kaupungin verorahoituksen jakauma

Vähennykset pienentävät kunnallisveroprosentin tuottoa vuonna 2025 noin 2,2 prosenttiyksikköä. Vuonna 2024 vähennys oli noin 2,5 prosenttiyksikköä.

Keuruun efektiivinen veroaste on 6,94 prosenttiyksikköä vuonna 2025, kun nimellinen tuloveroprosentti on 9,10 prosenttiyksikköä.

Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten osuus kokonaistuloista riippuu veronmaksajien tulotasa-
sosta. Vähennysten osuus on suurempi alemmilla tulotasoilla, joissa myös efektiivinen veroaste on
matalampi. Kunnallisveron kehitys -kuviossa on tarkemmin esitetty efektiivisen veroasteen muutosta.

Suomen Kuntaliitto: Kunnallisveroprosenttien kehitys

1.5.3 Kiinteistövero

Kiinteistövero on vuosittain maksettava, kiinteistön omistamiseen perustuva vero. Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaita ja eräitä yleisiä alueita. Kiinteistövero maksetaan kiinteistön sijaintikunnalle. Vero on kaupunginvaltuuston vahvistamien prosenttien mukainen määrä kiinteistön verotusarvosta.

Kiinteistöveron arvioidaan tuottavan noin 3,3 miljoonaa euroa, mikä vastaa 11 prosenttia kaupungin verorahoituksesta (verotulot + valtionosuudet).

Uudet kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

Kiinteistöveroprosentit:	2025	2024
Yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti	1,30	1,30
Yleinen rakennuksen kiinteistöveroprosentti	1,30	1,30
Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti	0,51	0,51
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,20	1,20
Yleishyödyllisten yhteisöjen rakenn. kiinteistöveroprosentti	0,00	0,00
Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	3,10	3,10

1.5.4 Yhteisöverojen tuotto

Yhteisöverotulot vaihtelevat vuosittain voimakkaasti suhdanteiden mukaan, ja erityisesti talouden heikentyessä yhteisöveron tuotto romahtaa nopeasti. Kaupungin pysyvää menotaso ei voi mitoitaa yhteisöveron suhdannehuippujen mukaan. Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisön verotettava tulo lasketaan veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotuksena. Yhteisöverokanta on 20 prosenttia. Yhteisöveronsaajia ovat valtio ja kunnat.

Verohallinto vahvistaa kuntien yhteisöveron jako-osuudet vasta vuoden 2025 alkupuolella. Kaupungin jako-osuuden arvioidaan ennakkotietojen perusteella pysyvän vuonna 2025 lähes samana kuin vuonna 2024. Yhteisöveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2024 ja 2025 noin 2,5 miljoonaa euroa. Kuntaliiton ennusteen mukaan yhteisöveron tuoton odotetaan kasvavan vuodesta 2025 vuoteen 2026 (2,7 miljoonaa euroa) noin 6,4 prosenttia ja vuonna 2027 (2,8 miljoonaa euroa) noin 5,5 prosenttia syyskuun 2024 ennusteen mukaan.

1.5.5 Valtionosuudet

TE-uudistus tuottaa lisää valtionosuuksia kuntaan. Tämä uudistus ei kuitenkaan paranna kunnan taloudellista liikkumavaraa, koska kustannuksia tulee vähintään valtionosuuslisäystä vastaavasti. Vastaavasti verotulomenetysten korvaus on pienentynyt, koska kunnallisveron ansiotulovähennys poistuu ja kunta saa enemmän kunnallisverotuloja. Tämä uudistus on kunnille rahoitusneutraali. Lisäksi verotuloihin perustuva tasaus on muuttunut. Mikäli kunnan verotulokehitys on ollut keskimääräistä parempaa niin verotuloihin perustuva tasaus on vähentynyt. Yleisesti ottaen peruspalvelujen valtionosuus ilman TE-rahoitusta kasvaa erittäin vähän, koska sote-uudistuksen vähennykset astuvat voimaan ja 277 miljoonan euron valtionosuuslisäys ei kompensoi kaikkea. Valtionosuuksiin vaikuttaa myös asukasrakenteen muutos kuten lapsi-ikäluokat.

Keuruun kaupungin valtionosuudet ovat arvion mukaan tällä hetkellä vuonna 2025 noin 8,0 miljoonaa euroa. Edellisvuoden talousarvion valtionosuuden kertymäksi oli arvioitu noin 6,9 miljoonaa euroa eli noin 1,1 miljoonaa euroa vähemmän.

1.5.6 Investoinnit ja lainakanta

Keuruun kaupungin bruttoinvestoinnit vuoden 2025 talousarvioon on 1,9 miljoonaa euroa ja Vesi liikelaitoksen 0,6 miljoonaa euroa, yhteensä 2,5 miljoonaa euroa. Tuloja investoinneille saadaan 40 tuhatta euroa.

Uutta korollista pitkäaikaista lainaa rahoituslaitokselta ei nosteta vuonna 2025, mutta talousarvioon varataan mahdollisuus tarvittaessa nostaa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 0,5 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikaista lainaa lyhennetään maksuohjelman mukaisesti 2,6 miljoonaa euroa vuonna 2025. Lainakanta on 31.12.2024 noin 55,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 lainakanta on talousarvion mukaan noin 52,9 miljoonaa euroa kuntatodistuslainan nosto huomioiden. Talousarvion vaikutus kaupungin rahavaroihin ilman uutta lainanottoa on 0,4 miljoonaa euroa negatiivinen.

1.6 Keuruun kaupungin strategia vuosille 2022–2032

Strategian huomioiminen talousarviossa

Kuntalain mukaan talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Keuruun kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2022 (§ 22) uuden kaupunkistrategian vuosille 2022–2032. Uuden kaupunkistrategian myötä Keuruun visiona on olla **rohkeasti kokeileva, avoin ja oppiva yrityskaupunki vuonna 2032**. Strategia koostuu neljästä päätavoitteesta, jotka on asetettu seuraavasti:

Rohkeasti kokeileva

Kokeilemme rohkeasti ja olemme innokkaita oppimaan uutta.

Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki. Olemme rohkeita kokeilemaan uutta eri alueilla ja asennoidumme virheisiin oppimiskokemuksina. Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon- yhdessä syntyy parasta. Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen. Palvelemme paikallisia yrityksiä nopeasti sekä joustavasti, ja luomme parhaat olosuhteet yrittämiseen ja työntekoon. Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.

Lempeästi läsnä

Meillä arki on hyvää ja turvallista.

Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle. Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnitellamme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden. Olemme läntisen Keski-Suomen kaupan keskus ja osa Jyväskylän työssäkäyntialuetta. Olemme houkutteleva asuinpaikkakunta kiireetöntä elämää arvostaville. Meille on helppo tulla ja jäädä. Asukkaamme ja mökkiläisemme osallistuvat aktiivisesti oman retkeily- ja asuinympäristönsä suunnitteluun.

Yhdessä tekevä

Olemme ylpeitä siitä mitä saamme yhdessä aikaan.

Olemme yhteistyöhaluinen ja –kykyinen kumppani. Edistämme keuruulaisten hyvinvointia toimimalla yhdessä lähialueen toimijoiden kanssa. Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja. Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.

Vastuullisesti toimiva

Vastuullisuus on osa arkeamme.

Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu. Kiertotalous ja kestävä kehitys ohjaavat valintojamme. Luontoarvot ovat lähellä sydäntämme. Kaupunkikonsernimme on linjakas ja toiminta perustuu vastuullisuuteen ja läpinäkyvyyteen. Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.

Toimenpideohjelmat

Strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi kaupunginvaltuusto on päättänyt, että kullekin toimialalle laaditaan strategian toimenpideohjelmat, joissa kuvataan konkreettisesti ne toimenpiteet, joiden kautta strategiset tavoitteet saavutetaan. Toimenpideohjelmassa tulee tavoitteiden lisäksi olla kuvattuna mittarit, joilla arvioidaan toimenpiteiden toteutumista.

Toimenpideohjelmat koostuvat päästrategiasta johdetuista alatavoitteista ja niiden mittareista. Toimenpiteiden yhteydessä on kuvattu kullekin toimenpiteelle tavoiteaikataulu, johon mennessä kyseinen toimenpide tulee olla tehtynä. Jotkin toimenpiteet on suunniteltu jatkuviksi, joten niille ei ole erikseen määriteltyä aikataulua.

Toimenpideohjelmat on laadittu valtuustokauden mittaisiksi ohjelmiksi. Toimenpideohjelmista nostetaan kullekin talousarviovuodelle asetetut tavoitteet määritellyn aikataulun mukaisesti.

2 Käyttötalousosa

Käyttötalouden taulukoissa on kuvattu kaupungin toimialat sekä toimialojen tulosalueiden toimintatulot, toimintakulut ja toimintakatteet sisältäen sisäiset erät. Keuruun Vesi liikelaitos on esitetty myös käyttötalousosassa, jossa ovat sisäiset erät mukana.

2.1 Keskusvaalilautakunta

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Keskusvaalilautakunta				
Toimintatuotot	18 436	40 000	10 000	-75,00 %
Toimintakulut	-31 894	-54 960	-37 440	-31,88 %
Toimintakate yhteensä	-13 458	-14 960	-27 440	83,42 %

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä Keuruulla. Vuonna 2025 järjestetään kunta- ja aluevaalit huhtikuussa. Kunta vastaa myös ennakoäänestyksen järjestämisestä kotimaassa (Vaalilaki 4 §). Kuntavaalien osalta keskusvaalilautakunnalla on enemmän tehtäviä kuin valtiolisissa ja aluevaaleissa, mikä tuo kustannuksia (Vaalilaki 11.luku). Aluevaalien ennakoäänestyksen järjestämisestä kunta saa korvauksen.

2.2 Tarkastuslautakunta

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Tarkastuslautakunta				
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-22 341	-25 800	-25 800	0,00 %
Toimintakate yhteensä	-22 341	-25 800	-25 800	0,00 %

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle vuosittain arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalain 121 pykälässä. Tilintarkastus on osa tarkastuslautakunnan tulosalueen toimintaa.

2.3 Kaupunginhallitus

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Kaupunginhallitus yhteensä				
Toimintatuotot	1 221 881	869 370	867 990	-0,16 %
Toimintakulut	-4 363 595	-4 335 360	-4 489 123	3,55 %
Toimintakate yhteensä	-3 141 714	-3 465 990	-3 621 133	4,48 %

2.3.1 Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto				
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-146 527	-135 190	-120 585	-10,80 %
Toimintakate yhteensä	-146 527	-135 190	-120 585	-10,80 %

Toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää kaupunginhallituksen ja valtuuston kokouksista aiheutuvat kustannukset. Kaupunginvaltuuston kokouksia arvioidaan olevan kahdeksan ja kaupunginhallituksen kokouksia 22. Tarvittaessa järjestetään valtuustoseminaareja ja hallituksen iltakouluja. Yleishallintopalvelut toimivat kaupunginhallituksen ja valtuuston tukena ja vastaa muun muassa kokousjärjestelyistä sekä päätöksistä tiedottamisesta.

2.3.2 Hallintopalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Hallintopalvelut				
Toimintatuotot	761 815	719 370	717 990	-0,19 %
Toimintakulut	-3 431 311	-3 379 090	-3 590 490	6,26 %
Toimintakate yhteensä	-2 669 496	-2 659 720	-2 872 500	8,00 %

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelut hoitaa keskitetysti kaupungin henkilöstöhallinnon, taloushallinnon, tietohallinnon ja yleishallinnon palveluiden tuottamisesta ja sekä useammalle kunnalle tuotettavan yleisen edunvalvonnan viranomaispalvelun valtion ostopalveluna.

Vaikka kullakin tulosityksiköllä on oma vastuualueensa, hallintopalveluiden tuottaminen tapahtuu tiiviissä yhteistyössä. Toiminnan tavoitteet onkin kuvattu siten, että tulosalueen alle on koottu tavoitteet ja toimenpiteet, jotka koskettavat kaikkia tulosityksiköitä ja osin koko kaupunkiorganisaatiota. Tulosityksiköiden alle on kirjattu selkeästi kyseisen yksikön työtä koskevat tavoitteet.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Yhdessä tekevä		
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Parannamme sisäisten asiakkaiden palvelua	Laadimme selkeitä ja ymmärrettäviä, käyttäjälähtöisiä ohjeita Tavoite: Ohjeet päivitetty 2025
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja	Yhteistyön lisääminen naapurikuntien kanssa	Yhteistyöverkostojen luominen, ammattilaisten tapaamiset. Tavoite: Toiminta vakiintunut 2025
	Yhteistyön lisääminen oppilaitoksiin, työssäoppimis- ja harjoittelupaikkojen lisääminen	Aktiivinen yhteydenpito ja esittelyvierailut oppilaitoksiin Tavoite: Toiminta vakiintunut 2025 Työssäoppimis- ja harjoittelupaikkoja lisätty Tavoite: Työssäoppijoita ja harjoittelijoita vähintään 5 / vuosi
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Sisäinen auttaminen, palveleminen	Aktiivinen tuki ja selkeä ohjeistus oman vastualueen tehtävistä muille toimijoille Tavoite: Toteutuu kyllä/ei
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Avoimen toimintakulttuurin luominen. Opettelemme antamaan ja ottamaan vastaan niin positiivista kuin korjaavaakin palautetta. Emme pelkää virheitä.	Annamme palautetta toisillemme työarjessa. Meillä on avoin toimintakulttuuri 2025 Tavoite: Toteutunut kyllä/ei

Lempeästi läsnä

Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Olemme fyysisesti ja digitaalisesti saavutettava toimija	Palvelutarpeiden kartoittaminen ja fyysisten ja digitaalisten esteiden poistaminen Tavoite: Toteutettu kyllä/ei
--	--	---

Rohkeasti kokeileva

Olemme rohkeita kokeilemaan uutta eri alueilla ja asennoidumme virheisiin oppimiskokemuksina.	Toimintaprosessien yhtenäistämisen ja uudistaminen:	Toteutettu kaikkien palveluiden osalta 2025 loppuun mennessä.
---	---	---

	Prosessien kuvaaminen ja toimintatapamuutokset	Tavoite: Toteutettu kyllä/ei
	Aktiivinen toimialojen välinen yhteistyö digitalisaation edistämässä.	Kuntalaisten koulutusta, opastusta ja tiedotusta. 2023 alkaen.
	Järjestelmien ja sovellusten käyttömahdollisuuksien tarkistaminen.	Toteutettu vuoden 2025 loppuun mennessä Tavoite: Toteutettu kyllä/ei
	Nykyisten järjestelmien tehokäyttö ja tarpeellisten uusien sovellusten hankkiminen, tai tarpeettomista luopuminen ja hinnantarkistukset	Toteutettu vuoden 2025 loppuun mennessä Tavoite: Toteutettu kyllä/ei
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Aktiivinen toimialojen välinen yhteistyö digitalisaation edistämässä	Kuntalaisten koulutusta, opastusta ja tiedotusta on suunniteltu yhdessä. Tavoite: Digitaaliset palvelut ovat lisääntyneet.

Vastuullisesti toimiva

Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Oikeat / sopivat työmitoitukset ja ajantasaiset tehtäväkuvat ja työnvaativuustekijöiden tunnistaminen.	Tehtäväkuvan päivitys ja kehityskeskustelut vuosittain. Tavoite: Toteutunut kyllä/ei
Teemme päätöksiä avoimesti ja tasapuolisesti.	Noudatamme päätöksentekoa ja asiakirjojen julkisuutta ohjaavaa lainsäädäntöä.	Entistä aktiivisempi tiedottaminen päätettävistä asioista Tavoite: Toteutunut kyllä/ei Toimenpiteitä aiheuttaneiden oikaisuvaatimusten ja hallintovalitusten määrä Tavoite: 0 toimenpidettä aiheuttanutta oikaisuvaatimusta ja hallintovalitusta

Henkilöstöhallinto

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalvelut vastaa palkanlaskennasta, henkilöstöasioiden koulutuksesta ja tuesta esihenkilöille, suunnitelmallisesta osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittamisestä sekä työsuojelun ja työterveyshoidon koordinoinnista ja henkilöstöyhteistoiminnasta.

Kaupunkistrategiassamme todetaan hyvinvoivan henkilöstön olevan ”tärkein voimavaramme”. Vuonna 2025 tulemme kiinnittämään erityishuomiota henkilöstön koettuun työkykyyn, joka tutkitusti ennustaa sairauspoissaoloja ja työterveyshuollon kustannuksia.

Keuruun kaupunki otti 1.1.2024 henkilöstölleen käyttöön Edenred-työhyvinvointiedun, jolla henkilöstö voi ostaa liikunta- kulttuuri- ja hierontapalveluita 100 eurolla vuodessa. Etu on otettu hyvin vastaan ja se on mukana myös vuoden 2025 henkilöstöhallinnon virkistystoiminnan talousarviossa. Työhyvinvointiedulla voimme tukea kaupungin henkilöstön omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä ja monipuolistaa käytettävissä olevia palveluita. Verovapaa henkilöstöetu tulee verottajan ohjeiden mukaisesti tarjota siten, että se on koko henkilöstön käytettävissä ja nykyistä etua voivatkin käyttää myös yhteistoiminta-alueilla työskentelevät. Hyvinvointiedun voidaan katsoa parantavan myös työnantajamielikuvaa ja toimivan kilpailuetuna rekrytoinnissa.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet 2025:

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Yhdessä tekevä		
Innostavan ja aktiivisen toiminta-kulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Yhtenäinen perehdytysprosessi	Tavoite: Toteutunut: kyllä / ei
	Esihenkilöiden osaamisen vahvistaminen	Esihenkilöinfot ja koulutukset. Tavoite: Pidettyjen infojen ja koulutusten määrät.
	Uuden esihenkilön koulutus.	Toteutus osana perehdytysprosessia. Tavoite: Toteutunut: kyllä / ei
Vastuullisesti toimiva		
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain. Kyselyn pohjalta valitaan kaupungin ja toimialatason kehittämiskohteet, joiden edistymistä seurataan kyselyn tuloksista.	Mittauksen tulokset paranevat. Tavoite: Kysely toteutunut / ei toteutunut + kuvaus mittauksen tuloksista
	Työkykyjohtamisesta arkipäivää.	Sairauspoissaolot, työkyvyttömyyskustannukset Tavoite:

	Läpinäkyvä, tehtävien vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmä.	Sairauspoissaolot ja työkyvyttömyyskustannukset vähentyneet. Tasopalkkajärjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto KT:n ohjeistuksen mukaisesti Tavoite: Toteutunut kyllä / ei
--	---	---

Taloushallinto

Toiminnan kuvaus

Taloushallinnon vastuualueisiin kuuluvat kaupungin talouden suunnittelu, ohjaus ja valvonta, rahoitus ja maksuvalmius, maksuliikenne ja kirjanpito sekä talousraportointi ja -tilastointi.

Kaupungin talouspalvelut tuottaa palvelua myös kaupungin omille konserniyhtiöille.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Vastuullisesti toimiva		
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Talousvastuun vahvistaminen koko organisaatiossa raportointia lisäämällä ja taloutta seurataan myös tiimitasolla	Talouden toteuma suhteessa talousarvioon Tavoite: Talousarvio on tasapainossa suhteessa toteumaan.

Edunvalvonta

Toiminnan kuvaus

Edunvalvonta huolehtii Länsi- ja Keski-Suomen edunvalvonta- ja oikeusapupiirin kanssa tehdyn sopimuksen perusteella Keuruun, Multian, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain asukkaiden yleisen edunvalvonnan palveluista.

Toiminnan erityisen luonteen vuoksi yksiköllä ei ole omia erillisiä strategiaa tukevia tavoitteita, vaan yksikkö toteuttaa toimialan yhteisten tavoitteiden edistämistä.

Yleishallinto

Toiminnan kuvaus

Yleishallinto vastaa kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksenteon tuesta, kaupungin tiedonhallinnasta, tietosuojasta ja asiakirjahallinnosta sekä kaupungin yleisestä asiakaspalvelusta. Yleishallinto koordinoi myös digitaalisuuden kehittämistä koko organisaatiossa ja panostus siihen näkyy investointivaroituksena.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Lempeästi läsnä		
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Aineistojen sähköinen arkistointi käyttöön koko organisaatiossa	Sähköinen arkiston prosessikuvaukset, ohjeet ja liittymien rakentaminen. Paperiarkiston digitalisointi Tavoite: Toteutettu kyllä / ei

Tietohallinto

Tietohallinto vastaa kaupungin ICT-järjestelmien ylläpidosta ja käyttäjätuesta.

Tietohallinnon tehtävänä on tukea koko organisaation toimintaa. Siksi sillä ei ole erillisiä tavoitteita, vaan ne on kirjattu toimialan yhteisiin tavoitteisiin.

2.3.3 Konsernipalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Konsernipalvelut				
Toimintatuotot	460 066	150 000	150 000	0,00 %
Toimintakulut	-785 757	-821 080	-778 048	-5,24 %
Toimintakate yhteensä	-325 691	-671 080	-628 048	-6,41 %

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut kattavat konsernijohtamisen Keuruun kaupungin tytäryhtiöiden ja liikelaitosten suuntaan sekä vastaavat kaupungin omistajaohjauksesta ja -politiikasta. Lisäksi konsernipalveluihin sisältyvät kaupungin yhteistoiminta, kehittäminen sekä kaupunkimarkkinointi. Myös kaupungin metsäomaisuuden hallinta kuuluu konsernipalveluihin.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.	Kaupungin johto pitää aktiivisesti yhteyttä yrityksiin ja oppilaitoksiin järjestämällä säännöllisiä tapaamisia toimijoiden kanssa.	Tavoite: Yritysvierailut 20 kpl/vuosi Yhteistyötapaamiset oppilaitosten johdon kanssa 1 tapaaminen/oppilaitos/vuosi
Lempeästi läsnä		
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Asiakaspalautteen kerääminen konsernin palveluista; yhteisöjen kannustaminen ja ohjaaminen palautteen keräämiseen	Asiakaspalautte on vaikuttanut palveluiden suunnitteluun. Palautteen keräämisen toimintamalli voimassa yhteisöissä vuoden 2024 loppuun mennessä Tavoite: Toteutunut, kyllä / ei
Yhdessä tekevä		
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Kartoitamme konsernissa tarjottavat palvelut yhdessä järjestettäväksi.	Talous- ja palkkahallinto toteutetaan keskitetysti konsernin sisällä. Tavoite: Toteutunut, kyllä / ei
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja.	Kehittämisyhtiö Keulinkin palveluiden ulottuminen naapurikuntiin Konsernin työpaikkojen määrä alueella	Naapurikunnat ostavat yhtiön palveluita vuoteen 2025 mennessä. Tavoite: Toteutunut, kyllä / ei Työpaikkojen määrä pysyy samana/kasvaa Tavoite: Toteutunut, kyllä / ei
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Uusien konsernijohtamisen toimintamallien ja viestintäjohtamisen ansiosta yhteistyö on syventynyt ja keuruulainen tekemisen meininki näkyy koko konsernissa ja laajemmin Keuruun alueella	Tytäryhteisöjen antama palautte konsernin toiminnasta, 'asiakastyytyväisyys' vuonna 2025 Tavoite: Palautteen kuvaus.
Vastuullisesti toimiva		
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Yhtiöiden toiminta perustuu kannattavuuteen. Yhtiöt tuottavat kaupungille joko taloudellista tai toiminnallista lisäarvoa.	Tavoite: Kunkin yhtiön tilikauden tulos on positiivinen. Osinkotuotot (Keuruun Energia)
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	Keuruun kaupungin työnantajaimagoa ja houkuttelevuutta parannetaan. Vuosittaisen	Työhyvinvointikyselyn vastausten perusteella työntekijät suosittelisivat Keuruun kaupunkia työnantajana

	työhyvinvointikyselyn vastausten perusteella poimitaan kehittämiskohteet kullekin vuodelle.	Tavoite: Suositteluprosentti 90 % tai yli vuoteen 2025 mennessä
Kiertotalous ja kestävä kehitys ohjaavat valintojamme.	Selvitys jätehuollon siirtämisestä osaksi Keuruun Energian liiketoimintaa.	Selvitys on valmis. Tavoite: Toteutunut, kyllä / ei
Kaupunkikonsernimme on linjakas ja toiminta perustuu vastuullisuuteen ja läpinäkyvyyteen.	Selvitetään Keuruun Energian mahdollisuutta toimia kaupungin infrayhtiönä.	Selvitys on tehty Tavoite: Toteutunut, kyllä / ei

2.4 Kasvu- ja hyvinvointipalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Kasvu- ja hyvinvointipalvelut yhteensä				
Toimintatuotot	2 217 931	1 735 940	1 875 629	8,05 %
Toimintakulut	-23 955 105	-23 878 290	-24 081 709	0,85 %
Toimintakate yhteensä	-21 737 174	-22 142 350	-22 206 080	0,29 %

Toiminnan kuvaus

Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnan vastuualueelle kuuluvat varhaiskasvatus-, opetus-, koulutus-, vapaa-aika- ja kirjastopalvelut.

2.4.1 Kasvun ja hyvinvoinnin hallinto

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Kasvu- ja hyvinvointipalvelut				
Toimintatuotot	15 000	16 450	82 295	400,27 %
Toimintakulut	-428 745	-499 050	-518 144	3,83 %
Toimintakate yhteensä	-413 745	-482 600	-435 849	-9,69 %

Toiminnan kuvaus

Kasvun ja hyvinvoinnin hallinnossa työskentelevät hyvinvointijohtaja, toimistonhoitaja (lautakunnan sihteeri), hallintovastaava (mm. hankkeet) sekä liikennesuunnittelija (mm. koulukuljetukset).

2.4.2 Varhaiskasvatuspalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Varhaiskasvatuspalvelut				
Toimintatuotot	576 538	222 410	356 260	60,18 %
Toimintakulut	-5 215 721	-5 295 510	-5 475 507	3,40 %
Toimintakate yhteensä	-4 639 183	-5 073 100	-5 119 247	0,91 %

Toiminnan kuvaus

Kasvatuspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatus ja esiopetus.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lapsen tervettä kasvua ja kehitystä yhteistyössä vanhempien kanssa sekä tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle mahdollisuuden leikkiin ja hoitoon sekä oppimiseen ja ystävyyssuhteisiin vertaisryhmässä. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Aurinkolinnan, Haapamäen ja Lapin päiväkodeissa. Yksityistä varhaiskasvatusta tarjoaa Päiväkoti Tähtitarha palvelusetelillä.

Esiopetusta järjestetään lapsille oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestäväen esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta vahvistaa lapsen oppimisedellytyksiä ja oppimaan oppimisen taitojen kehitystä sekä tukea lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa sekä Einari Vuorelan ja Pohjoislahden ala-asteilla. Ne esioppilaat, jotka tarvitsevat esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatusta, ovat esiopetuksessa päiväkodeissa.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	
Rohkeasti kokeileva			
Olemme kehittämistä ja kokeilu-kulttuurista innostuva kaupunki.	Mahdollistamme henkilöstön omien vahvuuksien (esim. liikunta, kädentaidot, musiikki) hyödyntämisen kokonaisvaltaisesti omassa työssään. 2023–2025 Mahdollistamme henkilöstön monipuolisen kehittymisen koulutuksen kautta. 2023–2025	Työhyvinvointikysely Tavoite: vastausten keskiarvo nousee Koulutuspäivien määrä ja osallistuneet Tavoite: 3–5 koulutuspäivää/työntekijä	
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Selkeytämme varhaiskasvatuksen sähköiset palvelut vuoden 2024 loppuun mennessä	Toteutunut	
Lempeästi läsnä			
Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle.	Huomioimme perheiden ja lasten yksilölliset tarpeet. 2023–2025	Palautekyselyt palvelun laadusta. Tavoite: Saatu palaute myönteistä	
Yhdessä tekevä			
Edistämme keuruulaisten hyvinvointia toimimalla yhdessä lähialueen toimijoiden kanssa	Olemme avoimia yhteistyömahdollisuuksille (seurat, yhdistykset, seurakunnat yms.) 2023–2025	Tapahtumien, tilaisuuksien ja käyntikertojen määrä/vuosi. Tavoite: 10 krt/vuosi	
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista ja kuuntelemme henkilöstön toiveita työhyvinvoinnin kehittämiseksi. 2023–2025	Työtyytyväisyyskysely 1krt/vuosi. Tavoite: Henkilöstön työtyytyväisyys paranee	

2.4.3 Opetuspalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Opetuspalvelut				
Toimintatuotot	720 127	674 040	631 644	-6,29 %
Toimintakulut	-12 185 409	-11 855 990	-11 845 509	-0,09 %
Toimintakate yhteensä	-11 465 282	-11 181 950	-11 213 865	0,29 %

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelut ovat perusopetusta, joita järjestetään 1.–9.luokan oppilaille. Peruskoulujen toiminnan tarkoituksena on antaa oppilailleen nykyaikaisin menetelmin heidän omien edellytystensä mukaista ja opetussuunnitelmaa noudattavaa opetusta, jotta he perustiedot ja –taidot saavutettuaan pystyvät hakeutumaan jatko-opintoihin ja sopeutumaan muuttuviin tilanteisiin sekä saavuttamaan perusvalmiudet työelämää varten.

Keuruulla Einari Vuorelan, Keuruun ja Pohjoislahden ala-asteet antavat opetusta vuosiluokille 1–6. Keuruun ala-asteella järjestetään tämän lisäksi myös harjaantumisopetusta vuosiluokille 0–9. Haapamäen yhteiskoululla perusopetusta järjestetään vuosiluokille 1–9 ja Keuruun yhteiskoulun yläkoululla vuosiluokille 7–9. Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1.–2. luokan oppilaille sekä kaikille erityisen tuen oppilaille. Toimintaa järjestetään Haapamäen yhteiskoululla sekä Keuruun ala-asteella. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua, edistää lapsen hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Kehitämme perusopetusta kokeilemalla uusia toimintamalleja ja käytäntöjä.2023–2025	Toteutuneiden hankkeiden/kokeilujen määrä/lukuvuosi Tavoite: Yksi uusi kokeilu lukuvuodessa
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Kuulemme oppilaita ja huoltajia kyselyjen avulla.2023–2025	Oppilaille ja huoltajille osoitettujen kyselyiden lukumäärä Tavoite: kaksi kyselyä lukuvuodessa
Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.	Toteutamme opetussuunnitelmaan soveltuvia tutustumisia, vierailuja ja TET-jaksoja. 2023–2025	Toteutuneiden vierailujen (joko kohteessa tai kouluvierailuina) lukumäärä Tavoite: TET-jaksoja, vierailuja ja tutustumisia toteutuu vähintään kolme oppilaan perusopetuksen aikana

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Lempeästi läsnä		
Hyödynnämme palveluissa digitaalisuutta ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	<p>Tavoitteenamme on, että huoltajilla on saatavilla oman lapsen koulunkäyntiin liittyvät tiedot, viestit, asiakirjat ja mahdolliset muistiot Wilmassa. 2023–2025</p> <p>Koululaisten aamupäivä- ja iltapäivätoiminta Wilmaan lv. 2024–2025 aikana.</p> <p>Kesäkerhot ostettavissa kunnan nettikaupan kautta</p>	<p>Wilmalla tavoitettavien huoltajien lukumäärä</p> <p>Tavoite: Käyttöaste 100 % - kaikki huoltajat tavoitettaisiin Wilmalla</p> <p>Toimenpiteet aloitettu syksyllä 2024 ja valmista olisi kesään 2025 mennessä.</p> <p>Nettikauppa otettu käyttöön kesällä 2024.</p>
Yhdessä tekevä		
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Luomme yhteiset ja toimivat käytännöt oppilashuollon toteuttamiseen hyvinvointialueen kanssa vuosien 2023–2025 aikana.	Toteutunut/ ei toteutunut Tavoite: Hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyöhön luodut käytännöt toimivat
Vastuullisesti toimiva		
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme.	<p>Kehitämme henkilöstön osaamista ja laadimme yhteisen koulutussuunnitelman vuoden 2023 aikana.</p> <p>Luomme työhyvinvointia lisääviä käytänteitä yhdessä henkilöstön kanssa ja päivitämme työhyvinvointisuunnitelman vuoden 2023 aikana.</p>	<p>Koko henkilöstöä koskeva koulutussuunnitelma tehty/ kesken/ aloittamatta</p> <p>Työhyvinvointisuunnitelma päivitetty/ kesken/ päivittämättä</p> <p>Tavoite: Toimenpiteet toteutettu</p>
Emme jätä ketään yksin.	Kehitämme kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen toimintamalleja ja panostamme oppilaiden tunnetaitojen kehittämiseen. 2023–2025	Toteutunut/ kesken/ ei aloitettu Tavoite: Toimintamallit luotu ja tunnetaitokasvatus toteutuu osana muuta opetusta

2.4.4 Koulutuspalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Koulutuspalvelut				
Toimintatuotot	74 496	62 500	47 500	-24,00 %
Toimintakulut	-1 748 123	-1 658 470	-1 504 995	-9,25 %
Toimintakate yhteensä	-1 673 627	-1 595 970	-1 457 495	-8,68 %

Toiminnan kuvaus

Keuruun yhteiskoulun lukio, jossa opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa kahden ja kolmen tutkinnon opintoja (ammattillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto) yhteistyössä ammatillisten koulutusten järjestäjien kanssa. Lukiossa on kolme linjaa: yleislinja, liikuntalinja ja yrittäjyyslinja, joissa on yhteensä 70 aloituspaikkaa.

Keuruulla toimii Ammattiopisto Gradian toimipiste, jossa voi opiskella sosiaali- ja terveysalan perustutkintokoulutuksessa sekä suorittaa tutkinnon osia. Sastamalan koulutuskuntayhtymä (Sasky) järjestää Keuruulla tutkintoon valmentavaa koulutusta (TUVA). Muuta ammatillista perus- ja lisäkoulutusta järjestävät tarpeen mukaan Gradia, Sasky sekä Iso Kirja –opisto. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijat opiskelevat yksilöllisten opintopolkujen kautta, joissa iso osa oppimisesta tapahtuu työpaikoilla.

Keuruu tekee yhteistyötä korkeakouluopinnoissa mm. Jyväskylän yliopiston, Itä-Suomen yliopiston, Jyväskylän avoimen yliopiston ja Jyväskylän avoimen ammattikorkeakoulun kanssa, jotka järjestävät opintopaketteja ja -kokonaisuuksia tarveperusteisesti ja mahdollisuuksien mukaan sekä lähi- että etäopintoina.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Lukio: Kehitämme KV-toimintaa Koulutus: Kehitetään koulutusmahdollisuuksia ammatillisen ja korkea-asteen opilaitosten kanssa.	Mittari: Uusien kv-opiskelijoiden määrä. Tavoite: 4–6 opiskelijaa vuosittain. Mittari: Erasmus+ akreditointi Tavoite: Hakemus hyväksytään ja toiminta alkaa Mittari: Alkavat opintokokonaisuudet Tavoite: Vuosittain alkaa kolme opintokokonaisuutta

<p>Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyä parasta.</p>	<p>Koulutus: Toteutetaan osaamis- ja koulutustarvekysely yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Lukio: Kyselyt uusista opin- tojaksoista ja muusta toiminnasta lukuvuosittain.</p>	<p>Mittari: Vastausten lukumäärä.</p> <p>Tavoite 1: Toimenpiteisiin johtaneet koulutarpeet/-ideat ja muut aloitteet.</p> <p>Mittari: Toiveiden ja aloitteiden määrä.</p> <p>Tavoite 2: Opintotarjonnan kehittämisen opiskelijoiden aloitteiden mukaisesti.</p>
<p>Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.</p>	<p>Lukio: Digitalisoimme palvelujamme siten, että asiointi on mahdollista toteuttaa sähköisesti.</p> <p>Koulutus: Mahdollistamme eri asteiden opintojen suorittamisen Keuruulla etäopiskelutilan ja tutortoiminnan (Keuruu Akatemia toimintamalli) avulla vuoteen 2024 mennessä.</p>	<p>Mittari: Toteutunut/Ei toteutunut</p> <p>Tavoite: Kaikki lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvät lomakkeet ovat sähköisiä ja sähköisesti täytettävissä.</p> <p>Mittari: Toteutunut/Ei toteutunut</p> <p>Tavoite: Keuruu Akatemia toimintamalli on pilotoinnissa vuoden 2024 loppuun mennessä</p>
<p>Aktiivisella yritysten ja oppilaitosten välisellä yhteistyöllä luomme loistavat edellytykset Keuruun kasvuun.</p>	<p>Lukio: Lukiossa toimiva yrittäjyytlinja.</p> <p>Koulutus: Kehitämme seutuopintotarjontaa avointen korkeakoulujen kanssa.</p>	<p>Mittari: Yrittäjyytlinjan opiskelijoiden määrä sekä suoritettujen opintopisteiden määrä.</p> <p>Tavoite: Yrittäjyytlinjan opiskelijamäärä 10 aloittavaa vuosittain.</p> <p>Mittari: Seutuopintoja suorittaneiden määrä.</p> <p>Tavoite: Mahdollistamme korkeakouluopinnot paikallisesti.</p>
<p>Lempeästi läsnä</p>		
<p>Olemme houkutteleva asuinpaikkakunta kii-reetöntä elämää arvostaville.</p>	<p>Lukio ja koulutus: Aktiivomme ja monipuolitamme lukioon sekä koulu- tuksiin liittyvää markkinointia ja tiedottamista.</p> <p>Kohderyhmät</p> <ul style="list-style-type: none"> A. 9-luokkalaiset B. Huoltajat C. Kaupunkilaiset D. Lukion markkinointi yli kuntarajojen Suomessa 	<p>Mittari A) Toteutuneiden vierailuiden ja esittelytilaisuuksien määrä yläkoululaisille.</p> <p>Tavoite: 95 % Keuruun ja Multian 9-luokkalaisista vierailee lukioesittelyissä.</p> <p>Mittari B) Vanhempainiltoihin osallistuneiden määrä.</p> <p>Tavoite: Vähintään 50 % huoltajista osallistuu.</p> <p>Mittari C) Sosiaalisen median- ja verkkosivujen kävijämäärät sekä printtijulkaisujen lukumäärät.</p> <p>Tavoite: Koulutukseen liittyvä viestintä ja markkinointi on monipuolista ja aktiivista.</p> <p>Mittari D) Lukion markkinointitilaisuudet yli kuntarajojen.</p> <p>Tavoite: 2 Tilaisuutta vuodessa.</p>

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Yhdessä tekevää		
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja.	Lukio: Yhteisten opettajien ja opintojakso- tarjonnan hyödyntäminen. Koulutus: Mahdollistetaan etä- ja monimuoto-toteutusvaihtoehtoja koulutuksista.	Mittari: Ostettujen opintojaksojen määrä. Mittari: Toteutuneiden opintojaksojen määrä (korkeakoulu- ja toisen asteen ammatilliset opinnot) Tavoite 1 + 2: Saadaan toteutumaan opintojaksoja pienelle opiskelijamäärälle.
Vastuullisesti toimiva		
Kuntalaisten onnellisuus on toimintamme ytimessä.	Lukio: Tuemme ja edistämme opiskelijoiden osamidentiteetin ja hyvinvoinnin myönteistä kehitystä.	Mittari: Opiskelijoiden hyvinvointikyselyn vastausmäärä. Tavoite: Wilma-kyselyn laatiminen ja opiskelijoiden hyvinvointikyselyn tulosten seuranta.

2.4.5 Vapaa-aikapalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Vapaa-aikapalvelut				
Toimintatuotot	600 338	518 930	510 180	-1,69 %
Toimintakulut	-2 439 166	-2 476 120	-2 516 776	1,64 %
Toimintakate yhteensä	-1 838 827	-1 957 190	-2 006 596	2,52 %

Toiminnan kuvaus

Vapaa-ajanpalvelut jakaantuu tulosityksiköihin, joita ovat vapaa-aikatoimen hallinto, hyvinvointi, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut.

Hallinto tuottaa tieto-, asiakas-, talous- ja tilapalveluita sidosryhmien ja sisäisten tulosityksien käyttöön. Hallinto vastaa vapaa-ajanpalveluiden toiminnan suunnittelusta, kehittämisestä ja tiedottamisesta. Lisäksi huolehdimme mm. tilojen sekä liikunta-alueiden ja reittien käytön hallinnoinnista.

Hyvinvointityön hallinnointia ja koordinoitua sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toimintaa ohjataan vapaa-aikapalveluissa. Ehkäisevä päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan yhteyshenkilönä toimii hyvinvointikoordinaattori.

Liikuntapalvelut -yksikkö seuraa ja kehittää kaupungin liikuntatoimintaa, ylläpitää ulko- ja sisäliikuntapaikkoja, tuottaa ohjattuja liikuntapalveluita ml. soveltava liikunta ja tapahtumia sekä antaa liikunta-neuvontaa. Liikuntatiloilla ja -avustuksilla mahdollistetaan ja tuetaan eri liikuntamuotoja harrastavien

järjestöjen toimintaa. Lisäksi liikuntapalveluilla luodaan edellytyksiä vapaiden liikuntaryhmien toiminnalle mm. tarjoamalla liikuntapaikkoja.

Nuorisopalvelut -yksikön tehtävänä on luoda erilaisia toiminnallisia ja kasvatuksellisia mahdollisuuksia nuorten vapaa-ajanviettoon. Nuorisopalvelut tukevat ja mahdollistavat nuorten omaehtoista toimintaa, vahvistavat nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä ohjaavat nuorten turvallista kasvua erilaisissa elämäntilanteissa. Työ on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja tasavertaista. Tavoitteena on tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja kunnassa.

Työtä tehdään aktiivisella tilatoiminnalla kahdessa eri nuorisotilassa sekä monipuolisella pienryhmä-, reissu-, leiri-, osallisuus- ja tapahtumatoiminnalla. Lisäksi uusia yhteistyö- ja toimintamalleja kehitetään nuorten kanssa toimivien muiden tahojen kanssa. Koulujen ja nuorisopalveluiden yhteistyötä toteutetaan vuosikellosuunnitelman mukaisesti ja sitä kautta tavoitetaan kaikki koulun piirissä olevat nuoret.

Etsivän nuorisotyön ja Nuorten työpajan hankerahoituksella järjestetään toimintaa Ohjauskeskus Loisteessa, jonka kautta voidaan tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret ja auttaa heitä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuun, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Kulttuuripalvelut -yksikkö edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa ja tarjoaa taidepalveluita yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa kulloinkin käytettävissä olevien henkilö- ja talousresurssien mukaan, Kulttuuritalo Kimaran puitteet ja olemassa olevat tapahtumat tehokkaasti hyödyntäen.

Kulttuuri on Keuruulla merkittävä hyvinvoinnin edistäjä, imago- ja vetovoimatekijä sekä matkailuvaltti. Lisäksi kulttuuritoimi tukee kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä Museosäätiön ostopalvelusopimukseen varatun määrärahan puitteissa. Lastenkulttuuriopetus suunnitelman kautta tuetaan lasten ja nuorten taidekasvatusta kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Hanke-rahaituksia hyödynnetään tehokkaasti ja tukeudutaan työssä alueellisiin toimijaverkostoihin. Kulttuuritoimi on osallisena yhteisissä hankkeissa. Kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kehittäminen on keskeinen osa työtä.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Olemme kehittämisestä ja kokeilukulttuurista innostuva kaupunki.	Vapaa-aikatoimi tukee tiloin, avustuksin sekä muutoin resurssiensa puitteissa uusien harrastusten toimintojen syntymistä mm. idisavustuksin, jotka on kohdennettu lasten ja nuorten uuteen toimintaan. 2024–2025	Mittari: Uusien toimintojen ja toimintamallien määrä/osallistujat Tavoite: Pystytään tukemaan uusia ideoita.
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta.	Järjestöille ja asukkaille järjestetään kuulemistilaisuuksia, joista saadaan kysyntää vastaavaa toimintaa. 2024–2025	Mittari: Tilaisuuksien määrä Tavoite: Tilaisuuksia toteutettu vuosittain
Lempeästi läsnä		
Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle.	Ohjausta, tiloja ja palvelua fyysisesti ja monikanavaisesti saatavana ja tiedotettuna. Palvelut vastaavat kysyntään. 2024–2025	Mittari: Palvelu pystytään tarjoamaan kohderyhmälle sujuvasti. Tilojen käyttö on helppoa. Tavoite: Palvelut vastaavat asukkaiden tarvetta ja aktiivisuutta. Palvelukanavien määrä on vähintään kolme ja tiedotuskanavien määrä neljä.
Meille on helppo tulla ja jäädä.	Vapaa-ajanpalveluihin on helppo osallistua matalalla kynnyksellä. - Tiedotus, markkinointi ja tutustumiskertoja uusille harrastajille	Mittari/Tavoite: Palvelujen käyttömäärä ylläpysyy
Yhdessä tekevä		
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja.	Naapurikuntien kanssa tehtävässä yhteistyössä lisätään sopimusperusteista toimintaa selkiyttämään sitä.	Mittari: yhteistyötahojen, verkostojen ja hankkeiden määrä. Tavoite: yksi maakunnallinen yhteistyöhanke / vuosi.

2.4.6 Kirjastopalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Kirjastopalvelut				
Toimintatuotot	7 785	7 760	7 800	0,52 %
Toimintakulut	-690 805	-728 330	-732 227	0,54 %
Toimintakate yhteensä	-683 021	-720 570	-724 427	0,54 %

Toiminnan kuvaus

Kirjastopalveluiden tulosalue sisältää Keruun kaupunginkirjaston toimipisteineen. Palveluverkkoon kuuluvat pääkirjasto, Haapamäen kirjasto, kirjastoauto sekä Pihlajavedellä Kauppalan tiloissa toimiva palvelupiste. Toiminnallisesti kirjasto on osa maakunnallista Keski-kirjastot-verkostoa, joka hallinnoi yhteistä kirjastojärjestelmää sekä tekee tiivistä yhteistyötä mm. hankinnoissa, markkinoinnissa, palveluissa ja osaamisen jakamisessa.

Kirjasto on lakisääteinen peruspalvelu ja tulosalueen toimintaa säätelee laki yleisistä kirjastoista (1492/2016). Lain mukaan kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää väestön sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Näitä tavoitteita toteutetaan kirjastoissa paitsi avoimella maksuttomalla lainaustoiminnalla, myös järjestämällä erilaisia tapahtumia, koulutuksia ja näyttelyitä sekä tiiviillä yhteistyöllä esim. perusopetuksen kanssa. Kirjastopalvelut tavoittavat vuositasolla yli puolet keuruulaisista. Vuonna 2023 Keuruun kirjastoista otettiin noin 150 000 lainaa ja kirjastoissa käytiin 72 600 kertaa.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Olemme kehittämistä ja kokeilu-kulttuurista innostuva kaupunki.	Reagoimme toimintaympäristön muutoksiin ideoimalla ja kokeilemalla uusia toimintamuotoja ja -tapoja.	Mittari: Pääkirjaston omatoimikirjastoprojektin käynnistäminen Tavoite: Projektin toteutus käynnissä ja rahoitus selvillä vuoden loppuun mennessä.
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon - yhdessä syntyy parasta.	Osana omatoimiprojektia selvitämme pääkirjaston palveluiden ja kirjastotilan kehittämistarpeet ja -toiveet kuulemalla ja osallistamalla asiakkaita ja kuntalaisia.	Mittari: Kyselyiden ja kehittämistyöpajojen järjestäminen ja tulosten koonti. Tavoite: Kuulemiset toteutettu ja niiden vaikutus omatoimikirjastoprojektiin huomioitu.
Lempeästi läsnä		

Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnitteleme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden	Olemme mukana kaupungin verkko- viestinnän ja digitaalisten palveluiden kehittämisessä. Otamme käyttöön uusia sähköisiä palveluita huomioiden niiden saavu- tettavuuden ja esteettömyyden.	Mittari: Aktiivinen osallistuminen kau- pungin uusien verkkosivujen sisällön- tuotantoon. Kaupungin verkkokaupan käyttöö- otto. Tavoite: Sivuston sisällöt ja verkko- kauppa käytössä vuoden loppuun mnessä.
Yhdessä tekevä		
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työ- paikkoja.	Osallistumme aktiivisesti Keski- kirjastojen, Pirkanmaan kirjastojen ja muiden kirjastokentän toimijoiden verkostomaiseen toimintaan.	Mittari: Keski-kirjastojen strategian toimeenpano Tavoite: Keskin strategisten tavoittei- den huomioiminen osana uuden kau- punkstrategian toimenpideohjelman.
Vastuullisesti toimiva		
Kuntalaisten onnellisuus on toimin- tamme ytimessä	Toimintamme keskiössä ovat kirjas- tolain mukaisesti lukeminen, lukutai- dot ja kirjallisuus ihmisten onnellisuu- den ja hyvinvoinnin lisääjinä.	Mittari: Lukemisen ja lastenkulttuurin edistäminen kehittämällä uusi malli kaupungin kulttuuriopetussuunnitel- man koordinointiin. Tavoite: Käytössä syksystä -25 al- kaen.

2.4.7 Opistopalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Opistopalvelut				
Toimintatuotot	223 647	233 850	239 950	2,61 %
Toimintakulut	-1 247 136	-1 364 820	-1 488 549	9,07 %
Toimintakate yhteensä	-1 023 489	-1 130 970	-1 248 599	10,40 %

Toiminnan kuvaus

Opistolautakunnan tulosalueeseen kuuluvat Keuruun kansalaisopisto ja Läntisen Keski-Suomen musiikkiopisto. Tulosalueen tehtävänä on tuottaa kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluja Keuruun kaupungin sekä Multian ja Petäjäveden kuntien alueella.

Kansalais- ja musiikkiopistojen hallintoelimenä toimii Keuruun opistolautakunta, jossa on edustajat myös Multian ja Petäjäveden kunnista. Opistojen hallinto on yhteinen myös viranhaltijatasolla, koska tulosalueen päällikkönä toimii kansalais- ja musiikkiopiston rehtori.

Kansalaisopisto on yleissivistävää koulutusta järjestävä vapaan sivistystyön oppilaitos. Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi järjestämällä jatkuvan oppimisen periaatteen pohjalta paikallisen tarpeen mukaan mm. vieraiden kielten opetusta, terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntakoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta, taiteen perusopetusta, kädentaitoja ja yleisöluentoja. Opisto pyrkii tarjoamaan vapaan sivistystyön palveluja mahdollisimman monelle kohtuulliseen hintaan. Opiston toimintaan voivat osallistua kaikenikäiset

ihmiset. Sivukylien tarpeista pidetään erityistä huolta. Opiston vuosittainen toteutunut tuntimäärä on 8000–9000 tuntia.

Musiikkiopisto on taideoppilaitos, joka järjestää taiteen perusopetusta musiikissa laajan oppimäärän mukaan ja tanssissa yleisen oppimäärän mukaan. Opetuksen tarkoituksena on myönteisen musiikki- ja tanssisuhteen luominen sekä valmiuksien antaminen elinikäiseen harrastamiseen ja alan ammatitopintoihin. Opetus koostuu alle kouluikäisille suunnatuista varhaisiän musiikkikasvatuksesta ja lastentanssista, kouluikäisille annettavasta henkilökohtaisesta soitonopetuksesta musiikin perus- ja syventävällä tasolla, sekä ryhmäopetuksena toteutettavasta tanssin perusopetuksesta. Kolmen kunnan alueella toimivan musiikkiopiston vuosittainen opetustuntimäärä on n. 5000 tuntia. Sen puitteissa henkilökohtaista opetusta saavia oppilaita on keskimäärin 105 ja heidän lisäksi ryhmäopetuksen piirissä oppilaita on vuosittain noin 30.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Olemme rohkeita kokeilemaan uutta eri alueilla ja asennoidumme virheisiin oppimiskokemuksina.	Kokeilemme uudenlaisia kurssiaihteita ja opetuksen toteutustapoja opiskelijoiden erilaisiin tarpeisiin.	Mittari 1: uusien kurssien osuus Tavoite 1: uusia 15 % Mittari 2: uusien toteutustapojen vastaavuus opiskelijoiden tarpeisiin Tavoite 2: vastaa tarpeisiin
Lempeästi läsnä		
Tuotamme palveluja ihmiseltä ihmiselle	Opisto palvelee opiskelija-asioissa edelleen myös henkilökohtaisesti, jotta osallistumiskynnys pysyy matalana myös ikääntyville ja digitaidottomille	Mittari: Säilytetään mahdollisuus asioida puhelimitse Tavoite: Toteutuu
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Otamme käyttöön sähköiset päiväkirjat opettajille	Mittari: Sähköiset päiväkirjat käyttöön Tavoite: Toteutuu
Yhdessä tekevä		
Edistämme keuruulaisten hyvinvointia toimimalla yhdessä lähialueen toimijoiden kanssa	Kurssitoiminnan suunnittelussa yhteistyö järjestöjen kanssa.	Mittari: Yhteistyötoteutusten määrä Tavoite: Toteutuksia 10/vuosi

	Esitysten/musiikkiohjelman tarjoaminen eri yhteistyökumppanien tilaisuuksiin.	
--	---	--

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Vastuullisesti toimiva		
Kiertotalous ja kestävä kehitys ohjaavat valintojamme	Kädentaitokursseilla käytetään kierrätysmateriaaleja. Kurssveja eri materiaalien uusiokäytöstä.	Mittari: Kierrätysaiheisten kurssien määrä ja osallistujamäärä Tavoite: 10 kurssia, 100 osallistujaa
Kaupunkikonsernimme on linjakas ja toiminta perustuu vastuullisuuteen ja läpinäkyvyyteen	Kansalaisopisto järjestää toimintaa tarpeen mukaan joten sivutoimipaikkoja voi käynnistää tai lakkauttaa tarpeen mukaan	Mittari: Sivutoimipaikkojen käyttäjämäärät Tavoite: Ryhmissä 7 osallistujaa
Hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavaramme	Opetustilojen työskentelyolosuhteet, opettajien opastus ja perehdytys pidetään ajan tasalla ja otetaan käyttöön uusia menetelmiä. Määräajoin järjestetään hyvinvointikyselyjä myös sivutoimisille tuntiopettajille	Mittari: Toteutuminen Tavoite: Toteutuu. Mittari: Sivutoimisille opettajille kyselyt Tavoite: Kyselyt joka toinen vuosi (2025)

2.5 Elinvoima- ja asuin ympäristöpalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Elinvoima- ja asuin ympäristöpalvelut yhteensä				
Toimintatuotot	18 964 005	18 696 280	17 844 138	-4,56 %
Toimintakulut	-16 695 467	-16 551 428	-17 390 654	5,07 %
Toimintakate yhteensä	2 268 538	2 144 852	453 484	-78,86 %

Toiminnan kuvaus

Elinvoima ja asuin ympäristöpalvelut toimialaan kuuluu elinvoimapaalvelut, tekniset palvelut ja maaseutupalvelut ja viranomaispalvelut. Toimialan vastuulle kuuluvien asioiden päätöksenteko tapahtuu päätösvaltakohtaisesti kaupunginhallituksessa, elinvoima ja asuin ympäristölautakunnassa, rakennuslautakunnassa, Keurusselän ympäristölautakunnassa tai ympäristönsuojelujaostossa.

Elinvoima ja asuin ympäristölautakunnan vastuualueita ovat tekniset palvelut ja maaseutupalvelut sekä elinvoimapaalvelut tulosalueen osalta työllisyyspalvelut ja matkailupalvelut.

2.5.1 Elinvoima- ja asuin ympäristöpalvelut, hallinto

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Elinvoima- ja asuin ympäristöpalvelut, hallinto				
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-192 927	-184 780	-189 545	2,58 %
Toimintakate yhteensä	-192 927	-184 780	-189 545	2,58 %

Toiminnan kuvaus

Hallinnon vastuualueelle kuuluvia tehtäviä elinvoima- ja asuin ympäristöpalveluissa tekevät elinvoimajohtaja ja toimistonhoitaja. Lautakunnan ja toimialan valmisteluvoimalla kaupunginhallituksen päätettäväksi menevät asiat valmistellaan toimialan hallinnon toimesta esityslistoille. Hallinto johtaa, kehittää ja valvoo toimialan tulosalueiden toimintaa ja taloutta yhdessä tulosalueiden päälliköiden kanssa.

2.5.2 Elinvoimapalvelut

	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Elinvoimapalvelut				
Toimintatuotot	494 622	754 640	588 934	-21,96 %
Toimintakulut	-1 619 450	-1 588 828	-3 166 469	99,30 %
Toimintakate yhteensä	-1 124 828	-834 188	-2 577 535	208,99 %

Toiminnan kuvaus

Elinvoimapalveluiden tulosalueeseen kuuluu kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut, matkailumarkkinointi sekä TE24 –uudistuksen jälkeenkin vielä myös kaupungin elinvoimaisuutta toteuttavia työllisyys- ja kotoutumispalveluita. Kaavoituksen, maankäytön ja metsänmyynnin asiat valmistellaan suoraan kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Kaavoituksen ja maankäytön toiminnallisia painopisteitä vuonna 2025 ovat keskustan osayleiskaavan laadinnan jatkaminen sekä tuulivoimaosayleiskaavoituksen suunniteluohjaus. Perustehtäviin kuuluu kaavoitus, maan- /metsähallinta, paikkatiedot ja mitaus. Elinvoimahankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä Kehittämissyhtiö Keulink Oy:n kanssa.

Matkailumarkkinointia edistetään matkailustrategian mukaisesti. Perustehtävänä on visitkeuruu.fi sivuston/ sosiaalisen median ylläpito ja painetun Keurusselän seutu esitteen tuottaminen sekä messuille osallistuminen.

Työllisyyspalvelut tuottavat työllisyydenhoidon ja kotoutumisen palveluja yhteistoiminnassa Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen, Keulink Oy:n ja Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Työllisyyspalvelut tukevat työllisyysalueen toimintaa tehostaen työnvälitystä, työnhaun alkua mm. työnhaun tuen, osaamisen kehittämisen, työkyvyn tunnistamisen ja eläkeselvittelyjen kautta. Työllisyyspalveluissa tuotetaan työllisyysalueelle omana tuotantona työnhakijoiden lakisääteisiä valmennuspalveluja ja kotoutumiskoulutusta sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutusta. Edistetään Keuruun elinvoimaa työllistymisen sekä työllistymisen edellytysten tehostamisen keinoin. Työllisyyspalvelut vastaavat kotoutumisen palveluista työvoiman ulkopuolisille asiakkaille. Työllisyyspalvelut rakentavat kotoutumisen palvelupolkua kolmevuotisen JOKO-työelämään hankkeen kautta. Hankkeen tavoitteena on kotoutumisen lisäksi tukea työnantajia maahanmuuttajien palkkauksessa, joka edesauttaa kotoutujan asettumista Keuruulle.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Lempeästi läsnä		
Olemme houkutteleva paikkakunta kiireetöntä elämää arvostavalle.	Selvitämme houkuttelevuutta asuinpaikkakuntana muuttajakyselyllä sisään- ja ulosmuuttaneille	Toteutunut kyllä / ei Tavoite: Muuttajakysely tehdään vuosittain
Meille on helppo tulla ja jäädä	Parannamme maahan muuttaneiden kotoutumista luomalla heille palvelupolun.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset palvelupolun käyttäjiltä. Tavoite: Asiakastyytyväisyyskyselynarvosana vähintään 3,5
Yhdessä tekevä		
Yhteistyö naapurikuntien kanssa vahvistaa palvelukokonaisuuttamme sekä lisää paikallista tarjontaa ja työpaikkoja.	Toimimme aktiivisesti matkailun, vapaa-ajan ja urheilun suur tapahtumien saamiseksi Keuruulle.	Matkailun, vapaa-ajan ja urheilun suur tapahtumien vuosittainen määrä Tavoite: Vähintään 1 suur tapahtuma / vuosi

2.5.4 Tekniset palvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Tekniset palvelut				
Toimintatuotot	10 815 736	10 188 530	10 119 270	-0,68 %
Toimintakulut	-7 016 004	-6 747 020	-6 563 256	-2,72 %
Toimintakate yhteensä	3 799 732	3 441 510	3 556 014	3,33 %

Toiminnan kuvaus

Teknisiin palveluihin kuuluu kiinteistöpalvelut sekä yhdyskuntatekniset palvelut.

Kiinteistöpalvelut vastaavat kaupungin kiinteistöjen kunnossapidosta ja kiinteistönhoidosta sekä siivouksesta. Kiinteistöpalveluiden päätavoite on kaupungin kiinteistökanavan ylläpito terveellisenä ja turvallisenä sekä energiatehokkaana huomioiden kiinteistöjen korjausvelan kertymisen minimointi käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Käytöstä poistuvista rakennuksista pyritään luopumaan myymällä tai purkamalla.

Yhdyskuntatekniset palvelut rakentavat ja ylläpitää kaupungin vastuulla olevia liikenne-, viher- ja muita yleisessä käytössä olevia taajamien ulkoalueita sekä vastaa vesihuollosta ja jäteveden käsittelystä yhteistyössä Keuruun Vesi –liikelaitoksen kanssa.

Teknisten palveluiden kehittämisen painopisteenä vuonna 2025 on energiatehokkuuden parantaminen kaupungin kiinteistöissä ja yhdyskuntatekniikan vastuualueilla. Erilisinä painopisteinä ovat Sotepe-kiinteistöjen yhtiöittämisen valmistelu sekä kiinteistöohjelman laatiminen uudelle valtuustokaudelle.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Palvelemme paikallisia yrityksiä nopeasti sekä joustavasti ja luomme parhaat olosuhteet yrittämiseen ja työntekoon	Markkinoimme aktiivisesti kaupungin tyhjiä liiketiloja.	Liiketilojen täyttöaste Tavoite: Kaupungin omistamat liiketilat ovat 100 % vuokrattu tuottavaan käyttöön
Lempeästi läsnä		
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden	Teemme kaupungin kiinteistöihin tilasuunnittelua kaupunkikonsernin toimintojen sijoittamiseksi asiakaslähtöisesti Keuruun Akatemia -mallin mukaisesti	Hankesuunnitelmien valmius Tavoite: Hankesuunnitelmat valmiit
Hyödynnämme palveluissa digitalisaatiota ja suunnittelemme palvelut yksilöidysti, vastuullisesti ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.	Parannamme lähipalveluiden saavutettavuutta tekemällä esteettömyyskartoituksia ja luomalla esteettömiä reittejä kaupungin kiinteistöihin.	Esteettömyystoimenpiteiden määrä. Tavoite: Kaikki kaupungin palvelukiinteistöt ovat esteettömästi saavutettavia

2.5.5 Maaseutupalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Maaseutupalvelut				
Toimintatuotot	6 087 861	6 039 700	5 365 964	-11,16 %
Toimintakulut	-5 871 910	-5 845 110	-5 248 789	-10,20 %
Toimintakate yhteensä	215 951	194 590	117 175	-39,78 %

Toiminnan kuvaus

Maaseutupalveluihin kuuluu maatalousyrittäjien - ja turkistuottajien lomituspalvelut lomituspalvelulain mukaisesti Keuruun paikallisyksikköön kuuluvien kuntien ja kaupunkien alueella. Maaseutuhallinnon Keuruuta koskevat asiat hoidetaan 1.1.2025 alkaen maaseutuhallinnon Laukaan yhteistoiminta-alueen toimesta Keuruun yhteistoiminta-alueen purkauduttua vuoden 2024 lopussa.

Lomituspalvelut järjestävät lomituspalvelulain tarkoittamien maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituksen toiminta-alueellaan sekä siihen liittyvien hallinnollisten tehtävien hoitamisen.

Lomituspalveluiden toiminta-alue: Hankasalmi, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karsula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Multia, Muurame, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Rohkeasti kokeileva		
Digitalisaation avulla tuomme palvelut lähemmäksi kuntalaisia ja luomme uusia mahdollisuuksia hyvään arkeen.	Lomituspalveluissa lomitusetin käyttöä asiakaspalvelussa lisätään.	Lomitusetin käyttöaste Tavoite: Lomitusetin käyttöaste on vähintään 80 %.
Yhdessä tekevä		
Olemme yhteistyöhaluinen ja -kykyinen kumppani.	Lomituspalvelut seuraavat ja kehittävät toimintatapojaan sekä huolehtivat riittävästä tiedottamisesta ja asiakasyhteistyöstä mm. Samassa veneessä -tilaisuus joka toinen vuosi.	Samassa veneessä tilaisuus toteutunut kyllä / ei. Tavoite: tilaisuus toteutunut.
Innostavan ja aktiivisen toimintakulttuurin kautta olemme haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja.	Maaseutupalvelut toimivat monipaikkaisesti, etätyömahdollisuuksiin panostetaan. Asiakastapaamiset järjestetään asiakasta lähellä olevissa drop-in työpisteissä sopimuksen mukaan.	Työhyvinvointikyselyn tulokset Tavoite: Työhyvinvointikyselyn työilmapiirin numeerinen arvo yli 3,5.

2.5.3 Viranomaispalvelut

Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Viranomaispalvelut				
Toimintatuotot	1 565 786	1 713 410	1 769 970	3,30 %
Toimintakulut	-1 995 176	-2 185 690	-2 222 594	1,69 %
Toimintakate yhteensä	-429 390	-472 280	-452 624	-4,16 %

Toiminnan kuvaus

Viranomaispalvelujen tulosalueeseen kuuluvat Keuruun kaupungin rakennusvalvontapalvelut, Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien ympäristöterveydenhuoltopalvelut sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien ympäristönsuojelupalvelut. Tulosalueen vastuulle kuuluvat päätökset tehdään Keuruun kaupungin rakennuslautakunnassa, Keurusselän ympäristölautakunnassa ja Keurusselän ympäristönsuojelijaostossa.

Rakennuslautakunta

Rakennusvalvonta tuottaa Keuruun kaupungin alueella rakentamislain mukaiset rakennusvalvontapalvelut sekä neuvoo ja opastaa rakentajia. Toimintaa ohjaa luvan hakijoiden tasapuolinen kohtelu ja asiantunteva asiakaspalvelu. Rakennusvalvontaviranomaisena Keuruun kaupungissa toimii rakennuslautakunta.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Vastuullisesti toimiva		
Toimintaamme ohjaa terveen kuntatalouden lisäksi ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu.	Uusimme rakennusjärjestyksen seutunäkökulma huomioiden yhteistyössä naapurikuntien kanssa	Uusimisen valmiusaste. Tavoite: Vuonna 2025 voimassa

Keurusselän ympäristölautakunta ja ympäristönsuojelijaosto

Toiminnan kuvaus

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto tuottaa terveystarkonnan ja eläinlääkinnän lakisääteiset palvelut koko yhteistoiminta-alueella lähipalveluna. Keuruun kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen vastuukuntana. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen osalta päätökset tehdään Keurusselän ympäristölautakunnassa. Ympäristölautakunta toimii lainsäädännön mukaisena kunnan terveydensuojeluviranomaisena.

Keurusselän ympäristönsuojelijaosto edistää ympäristön säilymistä ekologisesti kestäväenä ja monimuotoisena ja turvaa elinympäristön säilymistä terveellisenä, viihtyisänä ja virikkeellisenä. Jaosto huolehtii kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lainsäädännössä määrättyistä tehtävistä toimialueellaan Keuruulla ja Mänttä-Vilppulassa. Jaosto toimii myös lainsäädännön mukaisena kunnan maa-aineslupa- ja valvontaviranomaisena.

2.6 Keuruun Vesi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Vesihuoltolaitos on kuntalain mukainen liikelaitos. Liikelaitoksen johtokunnan valitsee kaupunginhallitus ja se toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisena. Johtokunnassa on viisi jäsentä ja esittelijänä toimi vesihuoltopäällikkö.

Vesihuoltolaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan vedenhankintaan ja viemärintiin liittyvät palvelut liiketaloudellisia periaatteita noudattaen vesimaksuista saatavalla omalla tulorahoituksella. Laitos kehittää omaa toimintaansa yhdyskunnan muun kehityksen asettamien vaatimusten mukaisesti kestävä periaatteen mukaisesti ympäristönäkökohdat huomioiden.

Vesihuoltolaitoksen hallinto-, ylläpito-, investointi-, suunnittelu- ja rakennuttamistehtävissä on yhteensä seitsemän vakituista henkilöä.

Veden myynti on vähentynyt jo useiden vuosien ajan ja mahdollisesti vähenee edelleen. Vähentyneeseen myyntiin syitä ovat asukasmäärän lasku ja vedenkäytön kulutustottumusten muutos. Keuruun Vesi liikelaitoksen laadittu talousarvio perustuu edellisiä vuosia alhaisempaan myyntiennusteeseen: talousveden myynti 362.000 m³, jäteveden johtaminen ja käsittely 365.000 m³. Jaakonsuon jätevedenpuhdistamolla käsitellään lisäksi Multian kunnan jätevesiä keskimäärin 85.000 m³ vuodessa.

Käyttötalouden puolella merkittävimpiä menoeriä ovat energia 249.000 euroa, jäteveden puhdistamon ja vedenottamoiden kemikaalit 140.000 euroa, palveluiden ostot 473.000 euroa sekä henkilöstökulut 442.000 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 748.000 euroa ja rahoituskulut 87.000 euroa, josta perustamispääoman korko kaupungille 63.920 euroa.

Talousarvio perustuu nykyisiin veden hintoihin. Toteutunut talousarvio mahdollistaa omalla tulorahoituksella investointiohjelman mukaiset investoinnit sekä lyhentämään velkaa kaupungin sopimuksen mukaisesti 0,1 miljoonaa euroa vuoden 2025 aikana.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Vastuullisesti toimiva		
Vesijohtoverkon toimintavarmuuden parantaminen. Mittaamattoman veden vähentäminen.	Mahdollisten vuotojen ja mitaamattoman veden kohteiden aktiivinen etsiminen. Runkolinjojen saneeraus, venttiilien uusiminen.	Enintään kaksi runkolinjan putkirikkoa vuodessa. Vesijohtoverkoston vuotovesi-%:n pieneneminen.
Viemäriverkon toimintavarmuuden parantaminen. Hulevesien vähentäminen.	Viemäritukosten vähentäminen oikein kohdistetulla huoltotoimenpiteillä. Viemärisaneerausten tekeminen.	Enintään kuusi runkoviemäriin tukosta vuodessa. Viemäriverkoston hulevesien vähentäminen.

Keskeiset talousluvut

Keuruun Vesi -liikelaitos	MTA 2024	TA 2025	Muutos
Liikevaihto	2 133 560	2 096 270	-1,75 %
Liikeylijäämä	145 570	97 693	-32,89 %
Toimintakate	854 120	846 143	-0,93 %
Poistot	-708 550	-748 450	-8,84 %
Rahoituskulut, netto	-89 420	-87 420	-2,24 %
Ylijäämä	56 150	10 273	-81,70 %
Nettoinvestoinnit	400 000	585 000	46,25 %

2.6.1 Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma 2025

Tuloslaskelma Vesi liikelaitos Ulkoiset + sisäiset erät	TP 2023	Muutettu TA 2024	TA 2025	Muutos % 2024/2025
Liikevaihto	2 126 212	2 133 560	2 096 270	-1,75 %
Liiketoiminnan muut tuotot	56 878	186 640	186 640	0,00 %
Tuet ja avustukset	50 292	0	0	0,00 %
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-437 244	-467 740	-471 050	0,71 %
Palvelujen ostot	-396 957	-469 110	-475 180	1,29 %
Henkilöstökulut	-388 816	-485 240	-442 327	-8,84 %
Poistot ja arvonalentumiset	-707 059	-708 550	-748 450	5,63 %
Liiketoiminnan muut kulut	-69 557	-43 990	-48 210	9,59 %
Liikeylijäämä (-alijäämä)	233 748	145 570	97 693	-32,89 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	6 847	0	0	0,00 %
Muut rahoitustuotot	5 509	5 000	5 000	0,00 %
Kunnalle maksetut korkokulut	-29 858	-30 000	-28 000	-6,67 %
Korvaus peruspääomasta	-63 921	-63 920	-63 920	0,00 %
Muut rahoituskulut	-266	-500	-500	0,00 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	152 059	56 150	10 273	-81,70 %

2.6.2 Vesi liikelaitoksen rahoituslaskelma 2025

Rahoituslaskelma 2025 Vesi liikelaitos	TA 2025	Muutettu TA 2024	Muutos 2025/2024, %
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus	730 143	764 700	-4,52 %
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-18 307	56 150	-132,60 %
Poistot ja arvonalentumiset	748 450	708 550	5,63 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-87 420	-89 420	-2,24 %
Investointien rahavirta	-585 000	-400 000	46,25 %
Investointimenot	-585 000	-400 000	46,25 %
Rahoitusosuudet invest.	0	0	0,00 %
Pysyvien vast. hyöd. luovut.	0	0	0,00 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	145 143	364 700	-60,20 %
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset	-100 000	-100 000	0,00 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0,00 %
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-100 000	-100 000	0,00 %
Lyhytaik. lainojen muutos muilta	0	0	0,00 %
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalm. muut.	0	0	0,00 %
Rahoituksen rahavirta	-100 000	-100 000	0,00 %
Vaikutus rahavaroihin	45 143	264 700	-82,95 %

3 Tuloslaskelmaosa

3.1 Tuloslaskelma 2025

Tuloslaskelma 2025	Kaupunki ilman Vesi liikelaitos ulk. + sis.	Vesi liikel. ulk. + sis.	Kaupunki + Vesi liikel. ulk. + sis.	Kaupunki + Vesi liikel. ulk. Ilman sis.
Myyntituotot	8 781 414	2 282 910	11 064 324	9 865 628
Maksutuotot	1 821 680	0	1 821 680	1 788 970
Tuet ja avustukset	859 313	0	859 313	859 313
Muut toimintatuotot	9 135 350	0	9 135 350	4 551 980
TOIMINTATUOTOT	20 597 757	2 282 910	22 880 667	17 065 891
Henkilöstökulut	-23 612 667	-442 327	-24 054 994	-24 054 994
Palvelujen ostot	-10 661 549	-475 180	-11 136 729	-10 015 309
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 247 464	-471 050	-3 718 514	-3 642 204
Avustukset	-3 407 025	0	-3 407 025	-3 373 349
Muut toimintakulut	-5 096 020	-48 210	-5 144 230	-560 860
TOIMINTAKULUT	-46 024 725	-1 436 767	-47 461 492	-41 646 716
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-25 426 968	846 143	-24 580 825	-24 580 825
Verotulot	22 015 000	0	22 015 000	22 015 000
Valtionosuudet	7 986 790	0	7 986 790	7 986 790
Korkotuotot	173 000	1 500	174 500	146 500
Muut rahoitustuotot	205 420	3 500	208 920	145 000
Korkokulut	-1 453 515	-28 000	-1 481 515	-1 453 515
Muut rahoituskulut	-10 000	-64 420	-74 420	-10 500
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 085 095	-87 420	-1 172 515	-1 172 515
VUOSIKATE	3 489 727	758 723	4 248 450	4 248 450
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 500 000	-748 450	-4 248 450	-4 248 450
Arvonalentumiset	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-3 500 000	-748 450	-4 248 450	-4 248 450
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-10 273	10 273	0	0

3.2 Kaupunki ja Vesi liikelaitos 2025–2028

Tuloslaskelma 2025 Kaupunki + Vesi liikelaitos (ulk.)	Muutettu TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	10 256 970	9 865 628	9 865 628	9 865 628	9 865 628
Maksutuotot	1 793 640	1 788 970	1 788 970	1 788 970	1 788 970
Tuet ja avustukset	1 166 160	859 313	859 313	859 313	859 313
Muut toimintatuotot	4 573 850	4 551 980	4 551 980	4 551 980	4 551 980
TOIMINTATUOTOT	17 790 620	17 065 891	17 065 891	17 065 891	17 065 891
Henkilöstökulut	-24 815 368	-24 054 994	-24 364 756	-24 822 175	-25 046 042
Palvelujen ostot	-9 770 590	-10 015 309	-10 083 605	-10 265 110	-10 449 882
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 729 520	-3 642 204	-3 707 764	-3 774 503	-3 842 444
Avustukset	-1 430 810	-3 373 349	-3 373 349	-3 373 349	-3 373 349
Muut toimintakulut	-679 610	-560 860	-560 860	-560 860	-560 860
TOIMINTAKULUT	-40 425 898	-41 646 716	-42 090 334	-42 795 997	-43 272 577
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-22 635 278	-24 580 825	-25 024 443	-25 730 106	-26 206 686
Verotulot	21 458 000	22 015 000	22 781 000	23 206 000	23 206 000
Valtionosuudet	6 851 030	7 986 790	7 886 790	7 786 790	7 686 790
Korkotuotot	165 000	146 500	109 950	96 650	83 400
Muut rahoitustuotot	157 000	145 000	145 000	350 000	350 000
Korkokulut	-1 661 300	-1 453 515	-1 384 800	-1 338 100	-1 318 300
Muut rahoituskulut	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 349 800	-1 172 515	-1 140 350	-901 950	-895 400
VUOSIKATE	4 323 952	4 248 450	4 502 997	4 360 734	3 790 704
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 508 550	-4 248 450	-4 210 572	-4 091 734	-3 916 154
Arvonalentumiset	-501 440	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-5 009 990	-4 248 450	-4 210 572	-4 091 734	-3 916 154
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-686 038	0	292 425	269 000	-125 450

Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutusta ei ole kirjattu taloussuunnitelmavuosille 2026–2028. Yhtiöittämiseen liittyvät taloudelliset riskit on tunnistettu ja euromäärät tarkentuvat käynnistyneessä selvitystyössä, mikä vaikuttaa vuoden 2026 talousarvion laatimiseen sekä talouden suunnitteluun siitä eteenpäin.

4 Rahoitusosa

4.1 Rahoituslaskelma 2025

	Kaupunki il- man Vesi liikel.	Vesi liikelaitos	Kaupunki+ Vesi liikel. sis.erät	Kaupunki + Vesi liikel. ulk. erät
Toiminnan rahavirta	3 518 307	730 143	0	4 248 450
Vuosikate	3 518 307	730 143	0	4 248 450
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-1 875 000	-585 000	0	-2 460 000
Investointimenot	-1 915 000	-585 000	0	-2 500 000
Rahoitusosuudet invest.	0	0	0	0
Pysyvien vast. hyöd. luovut.	40 000	0	0	40 000
Toiminnan ja investointien raha- virta	1 643 307	145 143	0	1 788 450
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset	488 650	0	-100 000	388 650
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0
Antolainojen vähennykset	488 650	0	-100 000	388 650
Lainakannan muutokset	-2 095 510	-100 000	100 000	-2 095 510
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 595 510	-100 000	100 000	-2 595 510
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000	0	0	500 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 606 860	-100 000	0	-1 706 860
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	36 447	45 143	0	81 590

4.2 Rahoituslaskelma 2025–2028

Rahoituslaskelma Kaupunki + Vesi liikelaitos	Muutettu TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta	4 323 952	4 248 450	4 502 997	4 360 734	3 790 704
Vuosikate	4 323 952	4 248 450	4 502 997	4 360 734	3 790 704
Tulorahoituksen korjauserät	0				
Investointien rahavirta	-2 910 000	-2 460 000	-2 445 000	-1 965 000	-1 825 000
Investointimenot	-2 950 000	-2 500 000	-2 505 000	-2 025 000	-1 865 000
Rahoitusosuudet invest.	0	0	0	0	0
Pysyvien vast. hyöd. luovut.	40 000	40 000	60 000	60 000	40 000
Toiminnan ja inv. rahavirta	1 413 952	1 788 450	2 057 997	2 395 734	1 965 704
Rahoituksen rahavirta					
Antolainojen muutokset	438 650	388 650	388 650	388 650	388 650
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainojen vähennykset	438 650	388 650	388 650	388 650	388 650
Lainakannan muutokset	-2 095 510	-2 095 510	-2 286 100	-2 682 050	-2 240 250
Pitkäaikaisten lainojen lis.	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-2 595 510	-2 595 510	-1 786 100	-1 282 050	-1 040 250
Lyhytaik. lainojen muutos	500 000	500 000	-500 000	-1 400 000	-1 200 000
Muut maksuvalm. muut.	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 656 860	-1 706 860	-1 897 450	-2 293 400	-1 851 600
Vaikutus maksuvalmiuteen	-242 908	81 590	160 547	102 334	114 104

5 Investointiosa

Vuosikate osoittaa kaupungin tulorahoituksen, joka toimintamenojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että tasapainossa olevassa taloudessa vuosikatteella voidaan rahoittaa nettoinvestoinnit. Mikäli vuosikate kattaa nettoinvestoinnit, kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Tämän vuoksi kaupungin vuoden 2025 investointitasoa on laskettu ja investointeja karsittu. Karsintatoimenpiteiden avulla investointitaso on saatu laskettua lähemmäksi vuosikatteen tasolle, ja suurta lisävelkaantumista investointeihin ei täten syntyisi.

5.1 Kaupungin ja Vesi -liikelaitoksen investoinnit

Kaupungin bruttoinvestoinnit talousarviovuonna ovat 1 915 000 euroa. Kaupungin tulot investointeihin on 40 000 euroa. Suunnitelmavuosien bruttoinvestoinnit ovat vuonna 2026 arviolta 1 950 000 euroa (tulot 60 000 euroa); vuonna 2027 bruttoinvestoinnit ovat 1 470 000 (tulot 60 000 euroa) ja vuonna 2028 bruttoinvestointien määrä on 1 310 000 euroa (tulot 40 000 euroa).

Keuruun Vesi liikelaitoksen bruttoinvestoinnit vuonna 2025 ovat 585 000 euroa. Vesi liikelaitoksella ei ole tuloja investoinneissa. Suunnitelmavuosien bruttoinvestoinnit vuosille 2026–2028 on 555 000 euroa.

6 Keuruun konserni

6.1 Konsernin kuvaus

Kuntakonserni koostuu seuraavista yhteisöistä:

- Kunta (emoyhteisö)
- Ne tytäryhteisöt, joista kunta omistaa enemmistön, tai joissa kunnalla on muuten määräysvalta
- Kuntayhtymät, joihin kunta kuuluu
- Osakkuusyhteisö

Kuntalaki (Kuntalaki 110 §) korostaa kunnan ja konsernin ohjaamista kokonaisuutena. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole laatia konsernin talousarviota.

Keuruun kaupungin konserni koostuu emoyhteisön (Keuruun kaupunki ml. Vesi -liikelaitos) lisäksi seuraavista yhteisöistä:

Tytäryhtiöt:

- Keuruun Sähkö Oy (konserni), omistusosuus 99,41 %
- Kehittämissyhtiö Keulink Oy, omistusosuus 99,6 %
- Keuruun Toimitilat Oy, omistusosuus 100,00 %
- Keuruun Jäähalli Oy, omistusosuus 46,67 % (kaupungilla määräysvalta yhtiöjärjestyksen perusteella)
- Keuruun Asunnot Oy, omistusosuus 100,00 %

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet:

- Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy, omistusosuus 43,00 %

Kuntayhtymät:

- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, omistusosuus 3,30 %
- Sastamalan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä, omistusosuus 2,27 %
- Keski-Suomen liitto, omistusosuus 3,50 %

6.2 Tytäryhteisöjen kuvaus ja taloudelliset tavoitteet

Keuruun Sähkö Oy (konserni)

Keuruun Sähkö Oy-konserni on Keski-Suomessa toimiva energia-alan monitoimiyritys. Keuruun kaupunki omistaa Keuruun Sähkö Oy:n osakekannasta 99,41 prosenttia ja loppuosan omistavat pienosakkaat.

Keuruun Sähkö Oy:n tavoitteet vuodelle 2025:

- Omistajan osinkotavoite vuodelle 2024 on 100.000 euroa (maks. v. 2025). Tämä on riippuvainen v. 2024 tuloksesta ja yhtiön maksuvalmiustilanteesta.
- Omistajan osinkotavoite vuodelle 2025 on 200.000 euroa (maks. v. 2026). Tämä on riippuvainen v. 2025 tuloksesta ja yhtiön maksuvalmiustilanteesta.
- Keuruun Veden ja Keuruun Sähkön fuusioselvityksen pohjalta päätetään yhtiömallin tulevaisuudesta vuoden 2025 aikana.
- Kaupunkistrategian toimenpideohjelmassa sovitun jätehuollon selvitys tehdään vuoden 2025 aikana yhteistyössä elinvoiman ja asuinympäristön toimialan kanssa.

Kehittämisyhtiö Keulink Oy

Kehittämisyhtiö Keulink Oy on perustettu vuonna 1997. Keuruun kaupungin omistusosuus on 99,6 prosenttia.

Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n tavoitteet vuodelle 2025:

- Uusien yritysten nettomäärän kasvu vuosittain vähintään viidellä.
- Paikkakunnalle siirtyy yrityksiä vuosittain vähintään neljä.
- Hallinnoitavien tai toteutettavien hankkeiden määrä on vuosittain 2–4.
- Uuden rahoituskauden aikana yritystoiminnan kehittämiseen suunnatusta rahoituksesta tavoitteena on saada vuosittain maakunnan rahoitusosuudesta vähintään viiden prosentin osuus Keuruulle.
- Keulink Oy:n talouden tavoitteena on saada talous tasapainoon, jotta päästään vähintään nollatulokseen.
- Vuoden 2025 aikana selvitetään yhteistyömahdollisuudet naapurikuntien kanssa.
- Yhtiö järjestää asiakaspalautekyselyn vuonna 2025
- Yhtiö on mukana kuntien TE2024-uudistuksessa yritys- ja työnantajapalveluiden osalta.
- Suomen Yrittäjien Kuntabarometrin 2024 tuloksista johdetut kehittämistoimenpiteet ovat yhtiön toiminnan tavoitteina.
- Yhtiö osallistuu Keuruun Toimitilat Oy:n tervehdyttämissuunnitelman toimenpiteisiin omalta osaltaan.

Keuruun Toimitilat Oy

Keuruun Toimitilat Oy on kokonaan Keuruun kaupungin omistama kiinteistöyhtiö. Sen tehtävänä on rakentaa, ostaa ja myydä sekä hallita omistus- ja vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja huoneistoja vuokrattavaksi.

Keuruun Toimitilat Oy:n tavoitteet vuodelle 2025:

- Keuruun toimitilat Oy:n tavoitteena päästä positiiviseen tulokseen verotuksellisesti.
- Talouden tasapainottamiseksi yhtiön omistamien kohteiden myynnistä tulee tehdä selvitys ja laskelmat, joiden perusteella selvitetään, mitä on taloudellisesti järkevää myydä ja mitä ei.
- Yhtiölle laaditaan tervehdyttämissuunnitelma. Selvitystyö on ollut käynnissä uuden hallituksen aloittamisen jälkeen vuoden 2024 alusta, ja yhtiössä tehty tervehdyttämistoimia, joita tulee jatkaa edelleen.
- Yhtiön toiminta tulee saattaa sille tasolle, että sote-kiinteistöjen yhtiöittämisselvityksessä yhtiö voisi toimia vastaanottavana tahona ja toiminnan operaattorina.

Keuruun Asunnot Oy

Yhtiön toimialana on omistaa, tuottaa ja ylläpitää omistamiaan vuokra-asuntoja, kiinteistöyhtiöiden osakkeita sekä muita kaupungin toimintaan ja Keuruun kaupungin alueella palveluiden turvaamiseen liittyviä kiinteistöjä sekä tuottaa asuntotoimen palveluita, kuten ARA-asuntojen asukasvalintojen valvontaa.

Keuruun Vuokra-asunnot Oy:n tavoitteet vuodelle 2025:

- Yhtiön tulevaisuuden tuottotavoitteet käydään läpi vuonna 2025 konserniohjausneuvotteluissa
- Kartoitetaan yhteishankkeita yksityisten rakennuttajien kanssa
- Selvitetään kalustettujen asuntojen tarjoamisen mahdollisuutta.

Keuruun Jäähalli Oy

Keuruun Jäähalli Oy on vuonna 1995 perustettu yhtiö, jonka tehtävänä on omistaa ja hallita jäähallirakennusta ja harjoittaa sen yhteydessä kioski- ja kahvilatoimintaa. Keuruun Jäähalli Oy:ssä kaupungin omistusosuus on 46,67 %, Keuruun Palo ry:n osuus on 53,33 %. Kaupungilla on yhtiössä määräysvalta yhtiöjärjestyksen perusteella.

Keuruun Jäähalli Oy:n tavoitteet vuodelle 2025:

- Omistusjärjestelyjen selkiyttäminen
- Toiminnan ja tulojen ylläpitäminen vähintään v. 2024 tasolla